СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE

РІК CV ПАРСИППАНІ, Н. Дж., П'ЯТНИЦЯ, 16 ЖОВТНЯ 1998 ЧИСЛО 16 VOL. CV PARSIPPANY, N.J., OCTOBER 16, 1998 No. 16

ОПОЗИЦІЙНІЙ ГАЗЕТІ ВКАЗАЛИ НА „ЇЇ МІСЦЕ"

„Киевские Ведомости" викинуто на вулицю



13 жовтня в редакції „Киевских Ведомостей" судові виконавці відключили електрику та опечатали розподільні щити.

Згасли комп'ютери, замовкли факси. Редакції запропонували звільнити приміщення.

(Фото О. Стасенка, газета „День")

Про розпорядження Президента щодо засобів масової інформації читайте на стор. 3

Л. Кучма висловився проти союзу з Росією й Білоруссю

КИЇВ (УНІАН). — Україна „отримала свій останній шанс зберегти свою незалежність і ми маємо його використати", заявив 8 жовтня Президент України Леонід Кучма, коментуючи пропозицію голови Державної думи Росії Геннадія Селезньова створити союз трьох слов'янських держав. Як уже ми уже повідомляли, російський спікер закликав до нового об'єднання під час своїх відвідин України наприкінці вересня.

На зустрічі з головами районних державних адміністрацій Л.Кучма у черговий раз підкреслив, що союз Білорусі та Росії „абсолютно не працює". „У них немає ні єдиної валюти, ні єдиних законів, — сказав він. — Чому маленькі країни колишньої Югославії борються за свою незалежність, а у нас народ ностальгує за Союзом?" За словами Президента, якщо Україна стане членом союзу, їй потім скажуть посилати своїх „хлопців до Таджикистану та Кавказу".

Л.Кучма також досить песимістично оцінив нинішній рівень двосторонніх відносин з Росією. Українська сторона весь час пропонує Росії „найліберальніші відносини в економіці, однак ми їх не маємо", — сказав він. За його словами, якщо ціни на нафту та ґаз у світі зменшились у 2-3 рази, то Україна змушена купувати ці енерґоносії у Росії за старими світовими цінами,

(Продовження на стор. 6)

Політична напруга в ЗСА продовжується

Коли у понеділок, 5 жовтня, Юридична комісія Палати Репрезентантів голосуванням, виключно по партійній лінії, винесла рішення про обвинувачення проти Президента Билла Клінтона, то цим зробила перший крок на важкій дорозі, віддаль котрої невідома ні Президентові Клінтонові, ні громадськості, ані навіть самим членам комісії (хоч конґресмен Генрі Гайд, республіканець з Іллиной та голова Юридичної комісії, сподівається, що Палата Репрезентантів зможе закінчити свою працю в цій справі до кінця року).

Три дні пізніше, у четвер, 8 жовтня, Палата Репрезентантів після понад тригодинних дебатів голосами 258 за і 176 проти, в основному підтримала рішення Юридичної комісії та дала згоду розпочати відкрите слідство і перевірити, чи існують конкретні підстави для обвинувачення Президента Б. Клінтона. У майбутньому це слідство може привести до ще повторного голосування у Палаті Репрезентантів, яке вирішуватиме, чи буде Сенат судити Президента.

Перед початком дебатів Г.Гайд пригадав усім, що „сьогодні ми не виносимо вироків і не робимо жодних обвинувачень. Ми просто розпочинаємо пошук за правдою". А речник демократів конґресмен Ричард Ґепгардт з Міссурі та провід-

(Продовження на стор. 6)

Португалець отримав нагороду Нобля

СТОКГОЛЬМ, Швеція. — У четвер, 8 жовтня, Шведська академія наук обрала 75-річного португальського письменника Хозе Сарамаґо лавреатом цьогорічної літературної нагороди Нобля.

Х. Сарамаґо став першим португальськомовним письменником і першим леґітимованим членом Комуністичної партії, котрому надано цю престижну літературну нагороду. Крім того, він є четвертим з черги европейцем, який став лавреатом літературної нагороди Нобля, — після італійського Даріо Фо в 1997 році, польки Віслави Шимборської в1996 році та ірляндця Сімуса Гені в 1995 році.

Повідомляючи про свій вибір, Шведська академія наук наголосила на письменницьких заслугах Х. Сарамаґо та підкреслила, що „ він своїми притчами забарвленими уявою, людяністю та іронією, ще раз дає нам змогу розуміти обманливу реальність життя".



Х. Сарамаґо

Народився Х. Сарамаґо в родині сільського робітника, але виростав у Лісбоні . Убогість змусила його в юнацькому віці покинути школу та вивчати ремесло автомеханіка . Літератур-

(Продовження на стор. 6)

Від'їзд Вповноваженого Посла України до ЗСА д-ра Юрія Щербака

Вашінґтон, Д.В. (УНІС). — У зв'язку із закінченням терміну перебування на посаді Вповноваженого Посла України до ЗСА д-ра Юрія Щербака та його від'їздом на Україну, Коаліція Українсько-Американських Організацій Метрополії Вашінґтону, Д.К. організує бенкет. На свято, яке відбудеться у неділю, 25 жовтня в Українському Православному Соборі св. Андрія, запрошується українсько-американська громада. О 1:30 по полудні відбудеться Соборний Молебень, а прийняття розпочнеться о 2:00 по полудні. Вступ 25 дол. за особу. Діти віком до 12 років запрошуються безкоштовно. Просимо повідомити Клавдію Корбутяк (301) 593-5105 або всеч. о. Степана Зенчуха (301) 384-9192 про участь у бенкеті до середи 21 жовтня 1998 р.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Уряд обіцяє не імпортувати сільськогосподарську техніку

КИЇВ (УНІАН). — Кабінет Міністрів України більше не допустить закупівлі сільськогосподарської техніки чужоземного виробництва, заявив 12 жовтня прем'єр-міністер України В. Пустовойтенко на засіданні Уряду.

Він наголосив, що найближчим часом має бути забезпечено серійне виробництво української сільськогосподарської техніки, у тому числі комбайнів. За його словами, у разі необхідности буде введено додаткову митну контролю за імпортом сільсько-господарської техніки в Україну. У свою чергу Президент України Л.Кучма зазначив, що закупівля чужоземної техніки „була помилковою практикою".

Як відомо, у 1996 році Україна закупила понад тисячу комбайнів американської компанії „Джон Дір", що викликало протест українських виробників і критику в пресі.

Вирішуються проблеми громадянства кримських татар

СИМФЕРОПІЛЬ (УНІАН). — До Криму вже надійшло близько 40 тисяч анкет-заяв установленого зразка для осіб, які бажають вийти з громадянства Узбекистану і отримати громадянство України, повідомив на нараді 12 жовтня постійний представник Президента України в Криму Василь Кисельов. За його словами, узбецька сторона запевнила, що найближчим часом надійде також зразок заповнення анкет, а про можливість подавання документів буде додатково повідомлено в пресі. В.Кисельов висловив думку, що, незважаючи на затримку в оформленні документів, яка не залежить від української сторони, необхідно вести активну організаційну роботу з тим, щоб усі бажаючі мали змогу в обумовлений в домовлености термін — до 1 грудня 1999 року — вийти з громадянства Узбекистану.

Ціни на харчі залишаться сталими

КИЇВ (УНІАН). — Ціни на продукти харчування першої необхідности та на проїзд у міському транспорті у Києві не буде підвищено до кінця поточного року, заявив 12 жовтня на пресконференції голова Київської міської державної адміністрації Олександер Омельченко. Він підписав розпорядження про дотації з міського бюджету різниці цін мінімального набору з 18 основних продуктів харчування (цукор, олія, хліб тощо). О.Омельченко наголосив, що Київ до кінця року забезпечено основними продуктами харчування, зокрема, зерном, цукром, а овочів заготовлено на рівні минулого року. Укладено контракти з постачальниками продуктів. Також встановлені дотації до кінця року на різницю цін на медикаменти та на проїзд у міському транспорті. Для цього, підкреслив О.Омельченко, державній адміністрації необхідно до кінця року знайти 22 млн. гривень.

Туреччина збільшить інвестиції в Україну

КИЇВ (УНІАН). — Найближчим часом Туреччина плянує збільшити інвестиції в Україну вдвічі-втричі, повідомив новопризначений амбасадор Туреччини в Україні Мехмет Альп Караосманогли під час зустрічі 9 жовтня з головою Верховної Ради України Олександром Ткаченком. За його словами, на 1 липня 1998 року турецькі інвестиції в Україну становили 19.5 млн. дол. Збільшенню турецьких інвестицій сприятиме ратифікація угоди про фінансове співробітництво, підписаної в травні під час візити президента Туреччини до Києва. Амбасадор висловив задоволення рівнем торговельно-економічних відносин між країнами. Він поінформував, що товарообіг за минулий рік становив 1.2 блн. дол., а з урахуванням „човникової" торгівлі — 2-2.5 блн. дол. За перше півріччя 1998 року експорт України до Туреччини сягнув 578 млн. дол., імпорт — 134 млн. дол.

Центр готуватиме спеціялістів з обліку ядерних матеріялів

КИЇВ (УНІАН). — В Інституті Ядерних Досліджень відкрито навчальний центр з підготовки спеціялістів з обліку та контролі за ядерними матеріялами. Згідно з повідомленням Національної Академії Наук України, центр створено в рамках угоди між Департаментом оборони ЗСА і Міністерством Екологічної Безпеки з метою запобігання розповсюдженню ядерної зброї. Угоду було підписано в 1993 році після прийняття Україною рішення про ядерне роззброєння. Центр створений і оснащений за гроші, виділені урядом ЗСА, підпорядкований НАН України та Міністерству Екологічної Безпеки. Персонал складатиметься з спеціялістів Інституту Ядерних Досліджень. Центр названо на честь першого керівника ядерних проєктів Департаменту енерґетики ЗСА в Україні Джорджа Кузміча — американця українського походження, який в грудні минулого року трагічно загинув в автокатастрофі по дорозі з Південно-Української АЕС.

Президент похвалив діяльність НБУ

КИЇВ (УНІАН). — Президент України Леонід Кучма назвав дії Національного Банку під час фінансової кризи професійними. Виступаючи 12 жовтня на розширеному засіданні Кабінету Міністрів, Л. Кучма зазначив, що керівництво НБУ вжило всіх необхідних заходів для пом'якшення впливу російської кризи на Україну. Водночас він наголосив на необхідності найближчим часом „провести реформу в банковій системі і зробити її більш прозорою". За словами Президента, „дії Уряду і НБУ повинні бути спільними". У свою чергу голова НБУ Віктор Ющенко у ході засідання зазначив, що банк під час фінансової кризи „попрацював блискуче". Наприклад, в період кризи девальвація національної валюти становила 60 відс., тоді як в Росії вона досягла 149 відс. Втрата резерв НБУ під час фінансової кризи становила 137 млн. дол., в Росії — 2.30 блн. дол.

Хочуть зменшити пільги для призовників

КИЇВ (УНІАН). — У січні наступного року Верховна Рада розгляне проєкт нового закону про військову службу та загальний військовий обов'язок, що передбачає зменшення пільг для призовників, повідомив на пресконференції 12 жовтня начальник Головного організаційно-мобілізаційного управління Генерального штабу Збройних Сил України генерал-лейтенант Микола Матюх.

Законопроєкт, який узгодили всі відомства, передано до Ради національної безпеки і оборони України і у разі прийняття закону 40 тисяч призовників втратять пільги, передусім в сільській місцевості. Він також поінформував, що близько 30 тисяч військовослужбовців в Україні служитимуть на контрактній основі, а співвідношення солдат і офіцерів в ЗСУ дорівнюватиме 1:5, як у більшості армій світу.

М.Матюх також повідомив, що лише 12.7 відс. молоді призовного віку сьогодні підлягають призову. Цього року 18,000 юнаків віком від 18 до 27 років ухиляються від служби, в той час, як у 1995 р. ця цифра становила 14,000, а у минулому році — 15,000. М. Матюх також зазначив, що серед 54,500 юнаків, з яких буде відібрано призовників, лише 700 осіб мають вищу освіту, 60 відс. — середню освіту. Він висловив жаль з приводу того, що в державі існує система пільг, яка дає право 85.4 відс. юнаків переносити службу на пізніший час. Генерал також повідомив, що восени поточного року буде звільнено у запас 55,000 вояків.

В. Яворівський закликає скористатися „останнім шансом" на об'єднання

КИЇВ (УНІАН). — Національ-демократичні сили сьогодні мають „останній шанс об'єднатися", інакше „роздрібненість партій призведе до монополії лівих сил і їхньої кольосальної переваги на майбутніх президентських виборах", застеріг 12 жовтня голова Демократичної Партії України Володимир Яворівський.

Виступаючи на пресконференції, він відзначив, що останнім часом процес об'єднання активізується „знизу", реґіональними організаціями. Підтвердженням цьому, за його словами, є створення у Рівенській та Івано-Франківській областях правоцентристських об'єднань „Єдність", до яких увійшло понад 10 партій та організацій. Водночас В. Яворівський визнав, що найбільшою проблемою на шляху об'єднання залишається проблема лідерства. У цьому зв'язку він заявив про готовність відмовитися від посади голови ДемПУ на період до утворення нової партії і обрання її голови. В. Яворівський закликав лідерів інших правоцентристських партій наслідувати його приклад. На його думку, лідером нової об'єднаної партії має стати „молода людина зі свіжими ідеями".

УРП не бажає ні з ким об'єднуватися

КИЇВ (УНІАН). — Новообраний голова Української Республіканської Партії Олександер Шандрюк вважає неможливим об'єднання УРП з Народним Рухом України і Демократичною Партією України для підтримки єдиного кандидата на президентських виборах. На IX з'їзді УРП 10 жовтня він заявив, що республіканці „не можуть єднатися з силами, які підтримують Президента України", оскільки це було б „політичною короткозорістю". О. Шандрюк заявив, що „найближчим партнером" для УРП є Конґрес Українських Націоналістів, з яким „у дуже складних умовах вдалося відпрацювати механізм стратегічного єднання". Голова УРП також відзначив, що партія не підтримуватиме жодного із тих кандидатів на президентських виборах, які вже заявили про свою участь у них, оскільки „ідеалам партії сьогодні не відповідає жоден претендент, якщо він не є членом УРП". О.Шандрюк також сказав, що „загроза державності сьогодні — не в 'червоних', а у кожному дні перебування на посаді нинішнього Президента".

ТІЛЬКИ ФАКТ

Розмір мінімальної заробітної плати в Україні становить 55 гривень, прожитковий мінімум — 73.7 гривень.

◆

Вартість харчового кошика в Симферополі 10-11 жовтня становила: на ринках — 67.96 гривні, в крамницях — 77.91 гривні.

◆

Станом на 1 жовтня компенсаційні виплати одержали 110,450 громадян України — колишніх в'язнів нацистських концтаборів та остарбайтерів. Їм виплачено загальну суму 64 млн. 901,050 марок.

◆

12 жовтня в Києві засновано всеукраїнський громадський Центр підтримки Леоніда Кучми на президентських виборах 1999 року. Голова центру Ярослав Микитюк сказав, що в своїй роботі центр застосовуватиме „новітні та нетрадиційні виборчі технології".

◆

9 жовтня харківські соціялісти створили ініціятивну групу для збирання підписів на проведення референдуму щодо передчасного припинення повноважень Президента України Леоніда Кучми.

◆

Протягом останнього тижня до Міністерства Внутрішніх Справ України надійшли повідомлення про скоєння 306 найбільш тяжких злочинів, з яких 225 вже розкрито, у тому числі 9 навмисних убивств, 1 факт нанесення смертельних тілесних ушкоджень, 17 розбійних нападів тощо.

◆

За 9 місяців поточного року співробітники відділу з боротьби з незаконним обігом наркотиків Міністерства Внутрішніх Справ України по Одеській області вилучили 1,024 кілограми наркотиків, в тому числі — 918 кілограмів макової соломки, 2.6 кілограма сухого опію, 316 грамів гашишу тощо. Затримано 1978 осіб, причетних до збуту і споживання наркотиків.

◆

У Миколаєві 10 жовтня на пустирі було виявлено 237 ґранат часів Другої світової війни. Ґранати вивезено та знешкоджено.

◆

Фермерські господарства за 9 місяців цього року продали заготівельним організаціям великої рогатої худоби і птиці на 4 відс. більше, ніж торік. До 1 жовтня господарства продали 617 тонн худоби і птиці і 3,600 тонн молока та молочних продуктів, що в 4.6 раза перевищує торішній рівень.

◆

Загальний обсяг зовнішньої торгівлі товарами в Україні за 8 місяців цього року становив 17.83 блн. дол.: експорт —8.179 блн. дол., імпорт — 9.651 блн. дол. з неґативним сальдо 1.472 блн. дол. Україна торгує зі 178 країнами світу. Найбільші обсяги експортного постачання здійснювалися до Росії.

◆

Президент Л. Кучма видав указ, відповідно до якого щороку у другу неділю жовтня відзначатиметься професійне свято—День художника.

◆

Хмельницьке обласне управління юстиції зареєструвало ще одну благодійну організацію — Фонд Добра і Мудрости. Метою діяльности фонду є здійснення доброчинних культурномистецьких і духовно-просвітницьких програм, виховання населення в дусі бережливого ставлення до природи, хліба, ідеалів, загальнолюдських цінностей, пропаґування здорового способу життя.

ТЕМА ТИЖНЯ

«Регіональні засоби масової інформації — під рушницю!»

Так розцінюють незалежні експерти розпорядження Президента

Президент видав розпорядження «Про додаткові заходи, спрямовані на поліпшення інформаційної діяльности». Він стурбований поліпшенням збору, узагальнення й передачі адміністрації Президента й Кабінету Міністрів інформації про ситуацію в реґіонах.

Міністерству інформації пропонується «забезпечити оперативне доведення до засобів масової інформації об'єктивної, науково обґрунтованої аналітичної інформації про сучасні політичні, соціально-економічні проблеми», «посилити контроль за дотриманням законодавства в сфері інформації» тощо.

На думку першого заступника міністра інформації Олега Бая, у розпорядженні Президента йдеться не про посилення державного контролю за суб'єктами інформаційної діяльності (як сформулювало своє повідомлення агентство УНІАР), а тільки про нагляд за дотриманням законодавства в сфері реклями, пропаганди насильства тощо.

На думку ж незалежних експертів, дане розпорядження Президента — не що інше як план дій із «постановки під рушницю» місцевої преси, телебачення й радіо у майбутній президентській виборчій кампанії. Цікаво, що автори його висловлюють намір допомогти реґіональним ЗМІ матеріально. Адже зараз останні фактично позбавлені бюджетного фінансування, змушені «старцювати».

Утім, навряд чи нинішня влада, особливо в умовах фінансової кризи, зможе вирвати ЗМІ із рук опозиції лише ціною крихіток із бюджету. Радше у хід підуть звичні для колишнього партійно-радянського минулого методи «роз'яснення» журналістам «соціально-економічних проблем регіонів». Ну а те, як вправно й зрозуміло нинішня влада уміє «роз'яснювати», дуже переконливо демонструє епопея з виселенням «Киевских Ведомостей».

Наталя Лігачова,
Анатолій Леміш, «День»

Сергій Головатий: Відставка Уряду передусім вигідна Леонідові Кучмі



Є всі підстави вважати, що ідея відставки Уряду Валерія Пустовойтенка, що її проголосили опозиційні сили, стала найбільш привабливою для Президента України, вважає депутат ВР Сергій Головатий. У бесіді з кореспондентом „Дня", він підкреслив, що відставка уряду сьогодні — це відхід від політичної відповідальности Леоніда Кучми за те, що сьогодні Україна опинилася у набагато гіршому економічному становищі, аніж чотири роки тому, коли його було обрано Президентом країни.

За цей час Президент своїми указами зняв трьох прем'єрів. Зараз йому вигідно, щоб нинішнього прем'єра відправив у відставку парлямент. Сергій Головатий вважає, що при такому розвитку подій Леонід Кучма отримає можливість перекласти всю відповідальність за кризу на ВР, яка відправила уряд у відставку. У разі відставки уряду, Президентові надається 60 днів для формування нового уряду. Народний депутат вважає, що Президент може послідовно пропонувати для затвердження парляменту явно непрохідні фігури. На тлі стрімкого погіршання економічного становища Леонід Кучма, користуючись доступом до засобів масової інформації, щодня навіюватиме народові думку про відповідальність парляменту за погіршення становища у країні.

У цьому ж ключі розцінює Сергій Головатий і різку критику Президентом голови НБУ Віктора Ющенка:

— Віктор Ющенко виконав своє завдання з підтримки гривні монетарними методами. Президент і Уряд не виконали своє: розвиток економіки та виробництва. То при чому тут Ющенко? Хіба Ющенко відповідав за розвиток виробництва й економіки?

Хіба можна Президентові у такій ситуації так легко вислизати від відповідальности? Всі чотири уряди, які призначав Кучма, були зформовані на основі особистої відданости чи лояльности Кучмі. За всі наслідки чотирирічної політики несе відповідальність особисто Леонід Кучма.

З Кучми треба спитати за всі наслідки проваджуваної ним політики. Але спитати перед виборами. Якщо він стверджує, що уряд Пустовойтенка найпрофесійніший — треба дати йому шанс попрацювати ще півроку. Якщо Президент не задоволений діями цього уряду, то нехай сам і відправить його у відставку, так само як він відправив у відставку попередні три. Це його право. Він своїм указом може зняти і призначити будь-якого міністра. Парляментові не варто брати на себе політичну відповідальність за результати кризи, яка посилюватиметься внаслідок дій Президента й Уряду Пустовойтенка.

— *Ви не припускаєте, якщо Президентові вигідно відправити уряд Пустовойтенка у відставку, то використовуючи якісь свої важелі впливу на парлямент він свого доб'ється?*

— У цьому ключі якраз і працює його адміністрація, у цьому ключі працюють люди з Ради національної безпеки та оборони. І у НДП є частина людей, які голосу-

(Продовження на стор. 6)

АМЕРИКА І СВІТ

Озонова діра збільшилась

ВАШІНҐТОН. — Науковці кажуть, що щілина в озоні Землі над Антарктикою стала більшою за північно-американський континент. Науковці Державного океанського і атмосферного управління та Державного управління аеронавтики і дослідження космосу /НАСА/ твердять, що розмір щілини збільшився до 10 млн., квадратних футів з минулорічної величини 7.3 млн. квадратних футів. На думку науковців згаданих установ збільшене проникнення ультрафіолетового сонячного випромінювання на нашу плянету може збільшити кількість захворювань у людей пістряком шкіри та катарактою, пошкодити врожай та неґативно вплинути на життя морської тваринности і рослинности.

Президент Чорногорії критикує С. Мілошевіча

ПОДҐОРІЦА, Чорногорія. — Президент Чорногорії Міло Дюкановіч, головний критик політичного та економічного напрямку юґославського президента Слободана Мілошевіча, у своєму телевізійному виступі минулого тижня сказав, що белґрадське керівництво несе головну відповідальність за події в Косово. М. Дюкановіч вважає, що політика С. Мілошевіча в Косово є „ односторонньою, надмірною та дискримінуючою формою антитероризму", безпощадною до людського життя і майна. Крім того, він вважає, що підбурюванням до етнічного ворогування та ненависти С. Мілошевіч сприяє реґіональній нестабільністі. На його думку, юґославський президент своїм ворогуванням з міжнародною спільнотою намагається підірвати демократичний процес у Чорногорії, а також „посилити безладдя в Сербії".

У ЗСА зменшилась смертність від СНІДу

ВАШІНҐТОН. — Згідно з урядовою статистикою, минулого року у ЗСА від хвороби СНІД (АІДС) померло 16,895 осіб — майже наполовину менше, як рік перед тим і значно менше, ніж у 1995 році, коли СНІД спричинила смерть 43,000 осіб. Науково-дослідні працівники Державного центру статистики здоров'я стверджують, що смертність від СНІДу в 1997 році зменшилась на 46.4 відсотка від 31,130 осіб, які померли від цієї ж хвороби в 1996 році. Причиною цього дослідники і науковці вважають збільшені можливості доступу до нових і ефективних видів лікування.

Демонстрації в Росії не мали успіху

МОСКВА. — 7 жовтня, по всій Росії мали відбутися мільйонові демонстрації проти правління президента Боріса Єльцина, до котрих народ закликали комуністи і профспілки. Напередодні запланованих демонстрацій, Міхаїл Шмаков, голова Незалежних профспілок Російської Федерації, завбачав 25 млн. учасників, а Ґеннадій Зюганов, керівник Комуністичної партії, вихвалявся 40-мільйоновою присутністю учасників. Тим часом у Москві зібралося приблизно 50,000 демонстрантів, у Владивостоку 3,000, а в Новосибірську 35,000. В основному, згідно з інформацією засобів масової інформації, демонстрували комуністи і старші віком люди. Хоч тисячі фабрик і підприємств провели короткотривалі затримки праці, то все це й не наблизилось до заповіджених організаторами демонстрацій з мільйонами учасників. Ці демонстрації стали своєрідним референдумом комуністичної неспроможности.

Юґославія погодилась на вимоги міжнародної спільноти

БЕОҐРАД, Юґославія. — 13 жовтня американський посередник Ричард Голбрук підтвердив, що Юґославія погодилась дозволити перевірку міжнародної групи, що серби дотримуються даної обіцянки про відтягнення війська і поліційних загонів окремого призначення та припинення жорстокостей проти етнічних албанців у провінції Косово. Він підкреслив, що Організація безпеки і співпраці в Европі буде наглядати за виконанням обіцянок, а крім того, також буде „повітряний нагляд" цивільними літаками. У Вашінґтоні Президент Билл Клінтон заявив, що юґославський президент Слободан Мілошевіч має чотири дні для виконання вимог Організації Об'єднаних Націй щодо Косово. В іншому випадку він зазнає швидкої реакції зі сторони військових сил Північно-Атлантійського Оборонного Союзу /НАТО/. В основному Президент ЗСА досить скептично наставлений до цієї угоди, завважуючи, що „балканські цвинтарі переповнені недотриманими обіцянками президента С. Мілошевіча". Кажуть, що юґославський президент погодився також розпочати переговори з косівськими албанцями.

Папа канонізував жидівку

РИМ. — У неділю, 11 жовтня, Папа Іван Павло II канонізував Едіту Стайн, жидівку, котра стала монахинею римо-католицького згромадження Кармеліток і загинула в Авшвіці. Під час канонізації Папа назвав її „визначною дочкою Ізраїля та вірною дочкою Церкви". Згадуючи жидівське походження Е. Стайн і страждання жидів у Другій світовій війні, Папа Іван Павло хотів таким чином заспокоїти гнів багатьох жидівських угрупувань, які протестували проти рішення Ватикану вшанувати Е. Стайн як „християнську мученицю голокосту". Канонізація Е. Стайн є однією з найбільш суперечливих рішень за час 20-річного правління теперішнього Папи. Римокатолицька Церква вважає, що новоканонізована загинула за свою віру, а багато жидівських організацій та дехто з її рідних, які були присутніми на церемоніялі канонізації в Римі, вважають, що вона згинула тому, що була жидівкою, а не тому, що була римокатолицькою монахинею.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку-$30.00. Для членів УНСоюзу $40.00 річно, на півроку-$25.00. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Гасла — справа не зайва, але...

Передбачалося, що нинішній рік стане переломним у безупинному "вільному падінні" економічного становища України. Подібна впевненість грунтувалася, насамперед, на загальновідомому факті, що потенціяльно Україна є великим ринком і що дальші лібералізація та поліпшення стану господарювання в ній мали б заохотити закордонних інвесторів до взаємовигідної співпраці. Зрозуміло, отже, чому вороги української незалежности, методично пхаючи палиці в колеса господарських реформ України, далі послідовно роблять усе для зневоження іноземного капіталу. Не додає українцям оптимізму й визнання їх держави такою, що збанкрутувала з точки зору внутрішнього боргу. Що воно таке отой внутрішній борг, насамперед відчувають на собі пересічні українські громадяни.

Нинішня українська незалежність прийшла до України безкровно. Нарешті, здається, навчений уроками 350-літньої залежности від Росії, новітній український уряд звернув свої погляди на Захід, нав'язуючи співпрацю з його інституціями. Однак достатньо було цьогорічного серпневого фінансового краху в Росії, як тут же відчутно трусонуло й українською гривнею. Передусім тому, що 40 відсотків українського експорту припадає на Росію, а це означає, що Україна є її найбільшим торговельним партнером і тому — "штрафним батальйоном" на передній лінії фронту російської кризи. З іншого боку, без тісних економічних зв'язків з Росією Україна просто не виживе. Тому й хоч-не-хоч маємо визнати: куди легше маніпулювати гаслом "Геть від Москви!", ніж те гасло зреалізувати. Так само, до речі, як і з гаслом українських комуністів: "Геть від Заходу!"

Водночас пересвідчуємося, що Захід вважає Україну лише "транзитним пунктом" у його стосунках з Москвою, підкреслюючи, що майбутнє України залежить від напряму, в якому піде Росія. Напрям же той (і далі користаючи з гасла Президента Рональда Регена про економічну боротьбу з "імперією зла") визначає сам Захід, в основному з допомогою доляра. Поставивши економічно на коліна СССР, він "за інерцією" робить це і з Росією. Доводиться лише знизувати плечима, дивуючись подібній недалекоглядності. Адже ж є очевидним, що довалювати "колоса на глиняних ногах" Заходові просто невигідно. Надто-бо багато суперників того Заходу тільки й чекають, аби прибрати до рук хай і вкрай занедбану, але величезну постсоюзну територію. Не допомагаючи Україні в тяжку годину її державного становлення, Захід ризикує позбавити себе вийняткового шансу зміцнити свої позиції в Европі. Варто б також усвідомити: не стане суверенних післясовєтських держав — на їх місце хоч сьогодні готові прийти південні мусулманські чи східні китайські "осадники", домовлятися з якими буде для Заходу справою більш ніж проблематичною. І тоді вже доведеться говорити не про Південь-Північ-Схід-Захід, а про майбутнє світу в цілому.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про день народин „молодшого брата"

У нас тепер повінь ювілеїв і різних днів народин, які ціла або частина української громади в діяспорі святочно відзначає. Отож „святкуємо" різні „річчя" поодиноких осіб, установ академіями, бенкетами, науковими конференціями чи просто прийняттями, на яких завжди говориться про річницю, про те, що „ювілят" зробив та як ми його шануємо.

Кожного разу, коли була подібна імпреза в нашій діяспорній спільноті, хтось нагадує нам, що „треба про це написати", бо ж ця подія мусить залишитися для майбутніх істориків, як частина дії діяспори. Чи справді воно так буде і чи колись у історії діяспори чи цілої України будемо читати про усі ці теперішні святкування і відзначення, на жаль, не знаємо і вже, може, не кожний з нас буде знати, бо на це не дозволить нам доля і вік.

Але, мандруючи цього року з одного „ліття" на інше, ми зовсім забули про те, що тут у найближчому нашому сусідстві та ще й серед найближчих друзів сповнився неябиякий ювілей, а це 65-річчя з дня „народин" англомовного „Українського Тижневика".

Ось так ми у розпалі журналістичної праці в „Свободі", що недавно зрівнялася обсягом і виданням своєму молодшому братові, а нам важко до цього звикати, ми зовсім не подумали про це, що він саме „святкує" також ювілей — своє 65-річчя. Щойно зміст числа з датою 4 жовтня, що появилося два дні перед дійсною датою уродин, ми перечитали про цю святочну і зворушливу подію, а у справжній день народин, 6 жовтня доброзичливці з УНС таки зорганізували скромний, але сердечний день народин, з неминучими при таких оказіях тортом, з свічкою з числом 65 і шампанським. Ми зібралися усі, заспівали „Многая літа" і, о диво, не було навіть так стандартної і традиційної в українській спільноті промови та побажань. Побажання були від усіх працівників УНС, а ми б так хотіли ще і від „старенької" „Свободи", що здається, знеможена 105-річним існуванням, сповільнила темп та стала подібною розміром, зміною на тижневик і способом появи, до свого „молодшого брата", крикнути тепле, щире і голосне „Жийте і продовжуйте свою корисну працю ще довго, довго!"

О-КА



Головний редактор „Українського тижневика" Рома Гадзевич і редактор Ірина Яросевич гасять свічку на уродинному торті.

СФУЖО входить в період ювілеїв

Наші сьогоднішні гості Наталя Даниленко, заступниця голови Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, Христина Кульчицька, заступниця голови Фінансової комісії СФУЖО, і Христина Сеник, членка-основниця Фінансової комісії тим разом привели до „Свободи" особливу гостю з Києва, професора історії Києво-Могилянської Академії д-р Зою Хижняк, яка досліджує життя визначних українок кінця XVII — початку XVIII століть. Вона і є головним промовцем на ювілейній імпрезі, що її влаштовує Фінансова комісія СФУЖО у Філядельфії, 25 жовтня в УОК Центрі о 4:00 год. по полудні.

— *Скажіть, пані доктор, — питаюся у гості з Києва, — чим визначилися наші жінки „сивої давнини", що ви так ними зацікавилися?*

— Вони, ті жінки, поставили головний акцент на відродження мови через видання, шкільництво, творення шкіл та монастирів. Багато в чому вони були схожі на жінок сьогоднішніх, що також є носіями мови, культури, знання історії. При тому вони жертвували на подібні цілі майно, землю, гроші — що було рідкістю.

— *Хто були ті жінки?*

— Насамперед треба згадати Гальшку Головичівну-Лозчину, що причинилася до створення Києво-Могилянської Академії своїми маєтностями; не можна забути двох княгинь Чарторийських, княгиню Заславську, що десять років матеріяльно утримувала перекладача Євангелія на українську мову. До речі, на цьому Євангелію присягали обидва Президенти України. А мати Івана Мазепи очолювала Печерський монастир.

— *Значить, матимете цікаву доповідь про ці не дуже нам відомі жіночі постатті. А як із сьогоднішніми визначними жінками в Україні?*

— Тут можу лише сказати, що у грудні в нас буде з'їзд, метою якого є об'єднання усіх чотирьох най-

(Продовження на стор. 8)

Рік до президентських виборів в Україні:

ПОРТРЕТИ ПРЕТЕНДЕНТІВ

В попередньому числі „Свободи" ми почали друкувати матеріяли нашого київського кореспондента Сергія Руденка про потенційних претендентів на президента України у виборах 1999 року. Сьогодні пропонуємо другу подачу цієї серії.

II. Олександер Мороз



Після Л. Кучми 54-річний лідер Соціялістичної Партії має чи ненайбільше шансів посісти президентське крісло. Поміркованість, яку протягом останніх років демонструє О. Мороз, абсолютно нівелює його образ як представника ортодоксального крила лівих. У 1991 році, після невдалого путчу у Москві, коли було заборонено Комуністичну Партію України, О.Мороз об'єднав навколо себе представників лівих сил під знаменами Соціялістичної партії. Згодом після відновлення КПУ ця партія набула образу поміркованої. І найперше завдяки О. Морозові. У травні 1994 року шляхом компромісів лідера соціялістів обрано головою Верховної Ради. У червні того ж таки року під час президентських виборів спікер парляменту отримав третє місце після Л. Кучми та Л. Кравчука. Останні чотири роки були доволі нелегкими для О. Мороза. З одного боку його однопартійці Володимир Марченко та Наталія Вітренко (які згодом утворили Прогресивну Соціялістичну Партію) перманентно звинувачували і продовжують звинувачувати Мороза у зраді комуністичних ідеалів. А з іншого — Президент Кучма періодично критикував спікера за його партійну належність та за начебто небажання підтримувати проведення в Україні економічних реформ. Тим часом, за цей період О. Мороз неодноразово заявляв про необхідність переходу соціялістів на соціял-демократичні позиції. Щоправда, його колеги цю пропозицію відкинули. Характеризуючи часи голосування у ВР лідера соціялістів, слід згадати, що саме завдяки його зусиллям народні депутати спромоглися схвалити Конституцію, низку законів адміністративного характеру, таких, зокрема, як закони „Про Кабінет Міністрів", „Про Фонд Державного Майна", „Про місцеві державні адміністрації", „Про місцеве самоврядування" тощо. І хоча частина із цих документів потрапила під вето Президента, можна сказати, що О. Мороз доволі успішно керував парляментом. Сьогодні у парляменті він очолює соціялістичну фракцію і доволі скромний комітет з питань розвитку агропромислового комплексу.

Лідера соціялістів вже давно включено аналітиками до списку претендентів на президентське крісло. Але на усі запитання, які стосувалися його політичного майбутнього, О. Мороз відповідав: „Ще не час про це говорити". І от тепер, здається, час настав. Одночасно із оприлюдненням інформації керівництва СПУ про намір висунути свого лідера на наступних президентських виборах, соціялісти оголосили про початок збору підписів для проведення в Україні всеукраїнського референдуму про довіру нинішньому Президентові. Більше того, очолювана О. Морозом партія публічно на початку вересня зажадала резиґнації і Уряду Пустовойтенка і Президента Кучми. Власне, це і можна вважати початком передвиборчого марафону лідера СПУ. До речі, пропозиції СПУ повністю збігаються із пропозиціями партії „Громада".

Розглядаючи потенційні можливості О. Мороза як претендента на найвищу державну посаду, слід сказати про два моменти: про створений ним образ і про можливих союзників. Про перше. Лідер соціялістів практично завжди мав позитивний образ (за винятком окремих характеристик, які йому давав Л. Кучма). Врівноваженість, послідовність та поміркованість створили образ „доброго соціялиста". Більше того, сам О. Мороз неодноразово заявляв, що на нього немає компромітуючого матеріялу у правоохоронних органів, оскільки він, за його словами, ніколи не вів торгівлю ґазом, нафтою, а також не створював комерційні банки. Так це чи ні, можна буде пересвідчитись протягом наступного року. Очевидно, саме завдяки позитивному образові О. Мороза бльок Соціялістичної та Селянської партій отримав на парляментських виборах, що минули, 8 відс. голосів виборців. На відміну від Л. Кучми О. Мороз — представник совєтської партійної номенклятури. Проте його загальний образ не псує кількарічний досвід бюрократичної роботи. Тим більше те, що О. Мороза не обрали спікером нинішнього парляменту, цілком „грає" йому на руку, оскільки, очоливши вищий законодавчий орган, лідер соціялістів так чи інакше розділяв би відповідальність за економічну ситуацію у державі, а відтак був би не стороннім спостерігачем і йому доволі важко було б критикувати дії нинішньої влади.

Щодо можливих союзників. Соціялісти сподіваються, що його кандидатуру підтримають ліві, лівоцентристські та центристські сили. Йдеться, очевидно, про Комуністичну та Селянську партії, партію „Громада" і низку дрібніших організацій. Власне, це ті пар-

(Продовження на стор. 8)

ВІДБУДЕТЬСЯ АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР Л. ЗАЛЕСЬКОЇ-ОНИШКЕВИЧ

Завжди активний 43-й Відділ Союзу Українок Америки у Філядельфії та місцевий Осередок НТШ влаштовують в суботу, 17 жовтня, о год. 4:30 пополудні авторський вечір д-р Лариси Залеської-Онишкевич з приводу опрацьованих нею двох антологій української драми „Близнята ще зустрінуться". У програмі слово проф. Леоніда Рудницького президента НТШ, проф. Л. Залеської-Онишкевич, доповідь д-р Ганни Чумаченко про антологію драматургії української діяспори і антологію модерної драми, слово авторки про модерну українську драму та музична інтерлюдія тріо Ласовських.

Вечір відкриє голова 43-го Відділу СУА Анна Максимович, а закриє голова Осередку НТШ д-р Ярослав Заліпський. Присутніх філядельфійських акторів української сцени представить Людмила Чайківська, а програмою вестиме ред. Ольга Кузьмович.

Програма, яка відбудеться, як завжди, в Українському Освітньо-Культурному Центрі, завершиться товариською зустріччю при перекусці під зарядом Марії Данилів.

ЗВЕРНЕННЯ

ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ЗСА

Зближаються Різдвяні Свята — час, коли ми будемо себе взаємно поздоровляти і обдаровувати. Багато з нас у цей святковий час полине думками туди, де ми родились, звідкіля наше коріння — до вільної України. Та чи є вона такою, якою ми хотіли б її бачити, а як, ні, то чим ми могли б їй допомогти такою стати?

Координаційний Комітет Допомоги Україні ЗСА (ККДУ) вже сім разів спонзорував приїзд дітей зі східних і південних областей України в Галичину на час Різдвяних і Великодніх Свят, щоб національно усвідомити і дати їм змогу познайомитись і відроджувати вже забуті в їхніх регіонах українські святкові традиції.

Наше звернення до тебе, українська родино! Причиніться і ви до цього процесу виховання нового національного свідомого покоління. Тому, замість висилки святочних карток і закупу коштовних подарунків, **пожертвуйте ці гроші на благородну ціль національного усвідомлення дітей України.**

ККДУ помістить у "Свободі" одне спільне побажання, вираховуючи поіменно всіх тих, які встигли до 20 листопада зложити пожертву на ціль. Ваші чеки просимо виписувати на Coordinating Committee to Aid Ukraine або CCAU і висилати на адресу: **16 Manger Road, West Orange, N.J. 07052.**

Всі пожертви на CCAU є звільнені від федерального податку.

За екзекутиву ККДУ:
В. Воловодюк, голова
Р. Мілянич, заступник голови (фонди)
Б. Гайдучок, касир

До 54-ї річниці повстання в'язнів у Кінґірі

Мабуть, небагато знайдеться націй і народів, в історії яких було б стільки гірких дат, як маємо їх ми, українці. І ось з болем у серці відзначаємо ще одну: 50-річчя повстання в'язнів сталінського концтаборку в Кінґірі, правда про яке виявляється щойно тепер.

Пам'ять, що стукає в наші серця

Того далекого дня, виснажені голодом, непосильною працею та збиткуваннями табірних наглядачів, невільники цього казахстанського табору, як і сотні інших призначених на фізичне винищення часто ні в чому не винних людей, закликані Михайлом Сорокою, Задорожним та їх найближчими побратимами, застрайкували. Переговори з табірним начальством щодо полегшення умов життя зеків не мали успіху, і тоді мирний страйк вибухнув повстанням. Вигнавши з зони своїх мучителів, 20-тисячна юрба тріюмфувала. Ті, що пережили те Дантове пекло на землі, згодом згадували...

В сороковий день короткотривалої "свободи", о 4 годині 30 червня 1954 року зі степу долинув гул танків, що швидко наростав і разом з хмарою пилу, зім'явши огорожу, ввірвався на територію табору. Під силою залізних потвор падали стіни бараків, ховаючи під собою мертвих і ще живих. Танкові гусениці не завмерли при вигляді жінок, що, ставши в перші ряди оборонців, сподівалися зупинити смертоносну навалу. Людські зойки злилися в один величезний крик болю, що згас у ревінні машин, якими також кермували люди. Та чи ж люди то були?! Жах подумати, у що впродовж десятиліть перетворювала людей ленінсько-сталінська кровожерна система!

По чотиригодинній дикій розправі з беззборонними невільниками залягла моторошна тиша, в якій неголосно підвивали бульдозери, згортаючи в страшні купи тіла вбитих. З російських державних архівів довідався я, зокрема, що за двадцять днів до кривавої бойні, про яку мова, в таборі перебувало 20,698 в'язнів, з яких 9,596, тобто майже половина, були українці.

Вістка про страшний злочин сталінських опричників таки прорвалася з-за колючі дроти Гулаґу, таки сколихнула збайдужілим, здавалося, Заходом. І хоч у відповідь на українські демонстрації в Ню Йорку Микита Хрущов осатаніло кричав, що ще "пожарить бандеровцев на сковороде", мусів-таки поступитися: решта невільників були амнестовані. Не всяк і не кожен з колишніх невільників пам'ятає прізвище свого товариша-співтабірника. Були ж бо табори оті набиті докраю не людьми з прізвищами, а номерами. Але пам'ять про всіх тих безневинно убієнних, котрих могил ще навіть не знайдено, мов попіл Клавса, має стукати в наші українські серця!

В кінці треба згадати, що заходами членів ОУН–УПА в Казахстані, з допомогою УККА, ООЧСУ й СУМА, ще в цьому році буде споруджено пам'ятник тим тисячам жертв, замордованим у Кінґірі.

Іван Буртик

Вісті з Оттави

Почесний консул Канади — про свою працю в Україні



Почесний консул О. Винницька

Від 31 серпня до 4 вересня в Оттаві відбувалися наради канадських почесних консулів, які працюють в різних країнах світу. Між ними була і канадський почесний консул, д-р Оксана Винницька. Призначена на цей пост 9 вересня 1997 року, вона формально приступила до виконання обов'язків 28 травня 1998 року. Народжена в Канаді, О. Винницька має докторат з освіти Торонтського університету. 1990 року її було запрошено до Чернівецького Університету викладачем на курсах підвищення кваліфікацій учителів. Цю працю вона продовжувала в інших університетах та інститутах України. Її метода „Лицем до дитини" є тепер основою навчання у понад 20-ти школах Львова. Наша кореспондентка в Канаді Юлія Войчишин взяла у О. Винницької інтерв'ю.

— Пані Оксано, вітаю Вас з цим високим призначенням. Поясніть, будь-ласка, хто такі почесні консули Канади? Хто їх призначає? Що належить до обов'язків і повновластей почесного консула?

— Приблизно п'ять років тому Канада започаткувала систему почесних консулів. Це здебільшого громадяни Канади, що живуть за кордоном. На сьогодні у світі є 110 почесних консулів, призначених губернатором Канади за рекомендацією міністра закордонних справ. Почесні консули — це найчастіше професійні люди: лікарі, адвокати, підприємці. Ця праця відбувається на громадських засадах, цебто без заплати, однак нам покривають всі видатки, і ми маємо платну допоміжну силу. Ми очолюємо консуляти Канади в поодиноких містах. Офіційно ми представляємо Канаду на терені даної країни і підлягаємо безпосередньо амбасаді Канади в тій країні.

— Чи Ви будете мати справу з такими ділянками, як торгівля, туризм, спільні канадсько-українські підприємства тощо? Знаємо, як багато клопотів деякі люди мали в Україні, втративши гроші і чи Ви будете пробувати якось допомогти їм?

— Обов'язково. Основна мета встановлення почесного консуляту Канади в Україні — це є допомога канадцям в усіх ділянках. Я можу навести як приклад конкретний випадок. Приїхавши до Львова, одна канадка неправильно виповнила митну декларацію. Україна має закони, що при в'їзді в Україну треба декларувати всі гроші, які ввозяться. Вона не подала точної суми. У висліді в неї забрали всі гроші, звинуватившии її в перевезенні контрабанди. Вона повідомила про це канадську амбасаду. Амбасада зв'язалась зі мною і ми порекомендували найняти адвоката. В результаті через суд, який відбувся у Львові, їй повернули гроші. Я не говорю, що такі справи завжди закінчуються успішно.

Ми також сприяємо розвиткові стосунків між Україною і Канадою. Якраз тепер розпочинаємо молодіжну виміну канадської молоді, яка називається Canada World Youth. Остання виміна, з якою ми мали найбільше проблем, це розпочата у Львові міжнародна жіноча співпраця. Нещодавно в Україну приїджав міністер оборони Канади Артур Еґлтон. Ми разом з ним відвідували українсько-польський полігон біля Львова, зустрічалися з військом. Це все, безперечно, вимагало багато підготовки, зустрічі з пресою і так далі.

— Які Ваші пляни та надії на найближче майбутнє?

— Найважливіше тепер — це програма "Тім Кенеда", поїздка з прем'єр міністром Жаном Кретьєном до України, Росії й Польщі, що плянується на січень 1999 року. Що стосується умов, в яких ми працюємо, то, на жаль, свого приміщення консулят ще не має, бо в Україні ці справи довго вирішуються. Тепер одне з основних завдань — це придбати приміщення, щоб мати адресу, телефони, факси і могти нормально працювати.

— Що дали Вам наради в Оттаві?

— Можливість зустрітися з 15 іншими почесними консулями світу, тут є люди з Малайзії, Того, Фіджі, Німеччини, Мексико, Італії та інших. країн. Це дуже цікаві люди, вони виконують працю почесних консулів поза іншими своїми обов'язками і тому розмови, дискусії й аналіза різних ситуацій були цікавими, бо кожний виявляв не тільки знання про ту країну, в якій живе, але також і знання канадської системи. Можливо варто сказати, що з 16-ти консулів шестеро є жінки.

— Які зміни загально Ви завважуєте в Україні?

— Я вже дев'ятий рік в Україні і зміни бачу великі. Я, наприклад, завважила зміну в школах з дітьми. Діти, які минулого шкільного року пішли в першу клясу, народилися вже за часів вільної України і вони вже інші. Це вже діти, які виростали в суспільстві без черг і дефіцитів. Вони свідомі того, що не завжди можуть все купити, тому що батьки не мають грошей, але вони живуть в кольоровому, цікавому світі. Це впливає також і на молодих батьків, які починають бачити все по-іншому. Сьогодні люди мусять більш пляново підходити до всього. І знову, я уважаю, що це є позитив.

— Як можна зв'язатися з Вами у Львові у випадку потреби?

— Покищо ми не маємо ще свого приміщення у Львові, але якщо комусь потрібно допомогти в 9-ох західних областях: Львівській, Тернопільській, Івано-Франківській, Закарпатській, Чернівецькій, Рівенській, Вінницькій, Хмельницькій і Житомирській, то можна звертатися до амбасади Канади в Києві, а вона тоді зі мною зв'яжеться, і ми постараємося допомогти.

Л. Кучма висловився...

(Закінчення зі стор. 1)

оскільки „більше їх купити ні у кого". Крім того, Президент відзначив, що у Москві також не погоджуються переправляти через свою територію туркменський газ до України. „Чи можна це назвати братською солідарністю?", — запитав він.

Президент зазначив, що Київ пропонує Москві різноманітні спільні економічні проєкти практично у всіх галузях — від сільського господарства до військової промисловости. При цьому він зауважив, що у проєкті щодо створення військово-транспортового літака Ан-70 Україна 90 відс. фінансування взяла на себе незважаючи на те, що цей проєкт українсько-російський.

На останній зустрічі з президентом Росії Борисом Єльцином, сказав Л. Кучма, він запропонував „підписати і ратифікувати" усім країнам СНД договір про вільну торгівлю, який би зняв усі обмеження на торгівлю. „Ми лише декляруємо великі наміри, але в елементарних речах не йдемо назустріч один одному", — зазначив Президент.

Згідно з повідомленням Ассошіейтед Пресс, 7 жовтня уряд Росії вирішив зменшити податок на імпортні харчі, в тому числі й українські. У зв'язку з фінансовою кризою в обмін на харчі Росія також готова скасувати деякі борги України.

ВІДСТАВКА УРЯДУ...

(Закінчення зі стор. 3)

ватимуть за відставку Уряду, рятуючи, таким чином, Президента. Кучмі вигідний коаліційний уряд, щоб зняти відповідальність з себе. Коаліцію треба створювати під кандидата в президенти. Однак у мене є великі побоювання, що президентом стане той, у кого виявиться більше голосів у бюлетенях. Я не виключаю можливості фальсифікації.

Інтерв'ю взяв Дмитро Скрябін, „День"

Політична напруга...

(Закінчення зі стор. 1)

ник меншости у Палаті Репрезентантів ствердив, що „ ми глибоко вражені вчинком Президента. Він розчарував американський народ і нас усіх. Однак, це слідство мусить закінчитись справедливо і швидко. Воно є болючим для народу і наших дітей. Ми не можемо збільшувати цього болю". Крім того, він закликав своїх колеґ вибрати вужчий і швидший процес слідства, щоб Уряд ЗСА міг займатися важливими економічними і політичними справами. Під час дебатів обидві сторони також покликалися на Конституцію та два попередні випадки оскарження американських президентів.

У 222-річній історії З'єднаних Стейтів Америки, це був третій випадок, що Палата Репрезентантів мусіла голосувати над такою справою, як обвинувачення Президента.

Хоч само слідство розпочнеться аж після виборів, у вівторок, 3 листопада, вся ця справа в той чи інший спосіб неґативно впливає не тільки на внутрішню політику ЗСА, але предусім на політику закордонну. Коли говорити про внутрішню політику, то кожний бачить, що в основному американська громадськість вже має досить цієї скандальної справи, що соромить її перед цілим світом. До якої міри — буде видно щойно після виборів, бо тоді виборці дадуть зрозуміти своїм представникам, як їм діяти далі.

Коли ж говотити про закордонну політику, то немає сумніву, що вся ця заковика підірвала авторитет не тільки особисто Президента, але й Америки, як найсильнішої потуги світу. Скандал дає нагоду навіть союзникам іґнорувати його вимоги чи прохання Президента, нормальна праця якого виведена з рейок тими чи іншими турботами. З цього, як бачимо, скористали насамперед ті керівники, що тільки чигають на такі можливості — а це найперше югославський Слободан Мілошевіч й іракський Саддам Гуссейн. Перший — своїми жорстокостями супроти етнічних албанців у сербській провінції Косово, а другий відмовою кооперувати з інспекторами озброєнь Організації Об'єднаних Націй.

Коли ж взяти до уваги намагання Президента Б.Клінтона переконати республіканський Конґрес, щоб ЗСА виконали свої фінансові зобов'язання супроти Міжнародного валютного фонду та ООН, то і тут можна зауважити, що успіхи невеликі. Навіть такий політичний успіх, як підписання ізраїльсько-палестинського договору у Вашінґтоні, після понад півторарічного застою, не має бажаного тріюмфу, бо ніхто не є певний, чи він буде успішним і тривалим.

Все це є первісні наслідки тої політичної напруги, котра продовжує впливати на всі ділянки життя країни та її закордонної політики.

Х.В.- Ференцевич

Портуґалець отримав...

(Продовження зі стор. 1)

ною творчістю почав займатися доперва на 60-му році життя, а у своєму дорібку має поезію, нариси, п'єси, щоденник і 10 романів.

Твори Х. Сарамаґо перекладено на 30 різних мов, а кращі з них були видані в ЗСА, серед них: „Балтазар і Блімунда", „Рік смерти Рікарда Рейса", „Історія облоги Лісбони" і „Сліпота". Медалю лавреата і нагороду в сумі 967,500 дол. Х. Сарамаґо отримає на окремій церемонії в Стокгольмі 10 грудня 1998 року.

У понеділок, 12 жовтня, проголошено, що Нобелівську нагороду з ділянки медицини отримали три американські лікарі-фармакологи за відкриття, що ґаз азотний окис є чинником поборювання інфекцій у людському тілі. Лавреатами медичної нобелівської нагороди стали д-р Роберт Ферчґотт, д-р Люїс Іґнарро і д-р Ферід Мурад.

Крім того, у вівторок, 13 жовтня, повідомлено, що нагороду Нобля з ділянки фізики отримала група науковців-фізиків, яка працює в ЗСА , за їхнє відкриття того, що субатомні частки можуть поводитись як рідина. Цими науковцями є Роберт Лафлін з Америки, Горст Стормер з Німеччини та Денієл Цуї з Китаю, котрий вже є громадянином ЗСА.

Осінні Організаційні Наради Округ УНСоюзу:

Аллентавн, Шамокин, Ввілкс Бері та В. 467

В суботу, 10 жовтня 1998 р. у приміщенні оселі ім. О. Ольжича у Лігайтон, Па., відбулися осінні Організаційні Наради Округ УНСоюзу: Аллентавн, Шамокин, Вілкс Бері та Відділу 467 (необ'єднаного). Нарадами провадила предсідник УНСоюзу У. Дячук. Тому, що це зібрання чолових союзових діячів цих трьох Округ мало завдання зробити підсумки 9-місячних організаційних осягів, найбільше уваги було присвячено саме дуже важній організаційній ділянці, від праці якої залежить ріст членства і майбутнє цілої організації.

Підсумовуючи організаційні осяги поодиноких Округ, У. Дячук подякувала організаторам Округи Шамокин за придбання 18 нових членів. Між ними є першун Округи Йосиф Чабан, В. 242, який придбав 7 членів на суму 128,000 дол. забезпечення, Марґарет Гентош, В. 305 з 4 новими грамотами і сумою 40,000 дол. забезпечення, вона також передала 4 аплікації нових членів вже на місяць жовтень, ц.р. Чотири члени здобула Юлія Кресіна, В. 382 та два члени Гелен Словік, В. 7. Одного члена придбала Марія Петрунцьо, В. 78.

Округа Аллентавн придбала в цьому році 16 нових членів на суму 148,129 дол. забезпечення. В цій Окрузі першуном став довголітній, заслужений секретар Стефан Колодруб, В. 137, який цього року приєднав 9 нових членів на суму 80,000 дол. забезпечення. Оксана Козяк дала 2 члени до В. 47. По одному членові придбали Анна Гарас, почесна членка Гол. Уряду і Катерина Сержант, В. 438. Два професійні продавці Йосиф Бінчак і Андрій Воробець приєднали до Відділів Округи 3 члени на суму понад 30,000 дол. забезпечення.

Округа Вілкс Бері має всього 4 Відділи, але й вони виказали організаційну активність. Дженет Бовленд, В. 409 приєднала 4 члени на суму 32,000 дол. і обіцяла придбати ще декілька членів до кінця року. Марія Болоскі, В. 282, має 3 члени на суму 11,000 дол. забезпечення. Секретарі Відділів 164 Тимко Бутрей і Гізеля Стефурин з В. 169 приєднали по одному новому членові.

Уляна Дячук подякувала всім присутнім організаторам за їхнє розуміння вагомости організаційної праці, за їхній труд і пригадала, що на Конвенції у травні вони як делеґати, зобов'язалися цього року приєднати до своїх відділів ще 10 членів кожний. Деяким делеґатам бракує тільки кілька членів, щоб осягнути цю квоту.

В дальшім ході нарад У. Дячук пояснювала присутнім про нову програму під назвою „Синє або золоте членство". Ця програма включає членську картку, яка дає членові знижку до 50 відсотків на готелі, і дентистичні послуги, при набуттю ліків та багато іншого. Вона включає життєве забезпечення на суму 3,000 дол. у випадку синьої грамоти або 10,000 дол. у випадку золотої. Присутні просили прислати їм більше інформації про знижки на інші послуги, які є включені до програми знижок.

Опісля багато уваги було присвячено ще новій комп'ютерній адміністраційній програмі, яку впроваджує УНСоюз у Гол. Канцелярії, та як можна змінити нашу програму надання стипендій. Присутні висловлювали свої думки відносно того, як заохотити більше членів приїздити на Союзівку та як збільшити число передплатників наших тижневиків — „Свободи" і „Українського Тижневика".

Присутній Тимко Бутрей, заст. голови Округи Вілкс Бері, пояснив присутнім, як, на його думку, вони можуть допомагати Україні через американські організації і школи. На цю тему зав'язалася дискусія.

Концерт вшанування пам'яті В. Кваса і д-ра Р. Мороза

Кергонксон, Н.Й. — Тут в суботу, 29 серпня, на Союзівці відбувся сольовий концерт віолістки Галини Колесси при фортепіяновому супроводі Оксани Равлюк-Прутеняк для вшанування пам'яті двох визначних і заслужених громадян — колишнього довголітнього управителя „Союзівки" Володимира Кваса і лікаря-добродія д-ра Романа Мороза.

Талановиті мисткині своїми виступами зачарували численну публіку.

Галина Колесса одержала ступінь маґістра музики в Московській Консерваторії і в музичній Школі Мангеттен, а також закінчила з відзначенням музичні студії в Школі Джуліярд, де за вийняткові успіхи була удостоєна повної стипендії на навчання. Г. Колесса концертувала по багатьох республіках колишнього СССР, в Америці і Канаді, виступаючи на таких сценах як Вейл Рісайтл Голл, Карнеґі Голл, Аліс Баллі Голл у Лінкольн Центрі, в ООН та Ґленн Гулл Студіо при Канадській Корпорації Радіопередачі тощо.

Оксана Равлюк-Прутеняк, піяністка, студіювала в Музичній школі при католицькому університеті Америки у Вашінґтоні, яку закінчила з відзначенням і була номінована до музичної громади Му, Фі Епсільон. Докторські студії відбула в Мерилендському університеті. Студіювала в Австрії і Італії. Маючи великий репертуар, працювала з численними оперовими компаніями включно з оперою у Вашінґтоні, Сакраменто, Провіденс, Де Мойн, Національною Ґренд Оперою, Метрополітальною Оперою та в багатьох інших престижних залях і компаніях.

Програма концерту складалася з релігійних творів старовинних европейських композиторів, іншої европейської музики і творів українських композиторів.

Під час концерту Г. Колесса представила присутніх на концерті о. Юрія Годенчука з родиною, нового пароха церкви Св. Трійці в Кергонксоні; о. Маріяна Струця, пароха церкви свв. Петра і Павла в Джерзі Сити, Н. Дж., о. каноніка Е. Шараневича і вдів по св. п. В. Квасові п. Магдалину Квас і по сл. п. д-рові Р. Морозові мґр Ольгу Мороз.

— Цим концертом, — сказала віолістка, — я вклоняюся світлій пам'яті п. В. Кваса і д-ра Р. Мороза — визнаних осіб, ціле життя яких було присвячене українській справі та допомозі людям. Це мій особистий вислів вдячности їм за їх підтримку в моїх перших кроках в Америці.

З іменем В. Кваса (1916-1996) нерозривно пов'язана українська оселя, подібною до якої не може похвалитися ні одна етнічна група в діяспорі — славна Союзівка. Оселя стала справою його життя, а молодь, яка працювала там, наче його дітьми. Посвятившись Союзівці всеціло, св. п. В. Квас в тузі за Батьківщиною створив свою „Україну" серед Кетскильських гір, що нагадували йому Карпати, застосувавши до цього досвід підприємця-менаджера, набутий в молодості у Львові, та увесь патріотизм, і став душею Союзівки, покровителем і мудрим дорадником молоді, не одному допомігши в складних життєвих ситуаціях. Брав активну участь в американському політичному житті й тричі був обраний до управи місцевого повіту Олстер.

Д-р Р. Мороз (1904-1995) — великий український патріот і меценат. В минулому — головний лікар Тернопільської округи, врятував багато родин від вивезення в Сибір, а стриєчного брата Патріярха Й. Сліпого — від арешту. Забезпечував УПА ліками та медичними інструментами. В діяспорі став директором відділу однієї з центральних лікарень стейту Ню Йорк. Д-р Мороз безкоштовно надавав багатьом потребуючим українцям медичну та іншу допомогу, в тому — мешканцям Кергонксону та сеньйорам і гостям „Союзівки". Допомагав ліками й Україні. Передав великі суми грошей на підтримку діяльности Українських Студій при Гарвардському університеті, Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, українським церквам в Америці і в Арґентині.

Бл. п. В. Кваса і бл. п. д-ра Р. Мороза об'єднувала давня приязнь. Обидва жили Україною, її радощами і смутками. Великим святом для обидвох стало досягнення Батьківщиною незалежности. Активні члени УНС — кожен з них по-своєму допомагав Союзівці. Та найважливішими спільними їх рисами була доброта й посвята українській справі.

На завершення програми Г. Колесса виконала твір Ігоря Соневицького „Царю Небесний".

Під гучні оплески діти вручили виконавцям квіти. Про самий концерт можна сказати коротко, що це був один із найкращих, який ми мали змогу заслухати досі в Кергонксоні. Невгамовні оплески, якими щедро нагороджувано виконавців після кожної точки, були найкращим доказом цього.

Д-р Роман Барановський



Віолістка Галина Колесса.



Піяністка Оксана Равлюк-Прутеняк.

ПОРТРЕТИ ПРЕТЕНДЕНТІВ

(Закінчення зі стор. 5)

тії, які мають спільний електорат. Реакцію на бажання О. Мороза кандидувати на президента ще не оприлюднила жодна із вищеназваних партій. Протягом наступних двох місяців своїі позиції вони мають визначити на партійних з'їздах. Йдеться про те, чи будуть висувати свої кандидатури лідер комуністів П. Симоненко, лідер селян і нинішній спікер парламенту О. Ткаченко та лідер „Громади" колишній прем'єр П. Лазаренко. У пресі та кулуарах вже давно йдуть розмови про можливу фінансову підтримку О. Мороза останнім. До того ж, один із лідерів „Громади" Ю. Тимошенко публічно заявила, що наступним президентом України вона бачить саме лідера соціялістів. Однак чи підтримає цю позицію партія, стане відомо дещо пізніше. Принаймні, завадити П. Лазаренкові кандидувати на найвищу посаду у державі може тривіяльна причина — кілька кримінальних справ, які проти нього порушила Генеральна прокуратура. А відтак єдиним виходом для нього у даній ситуації залишається підтримати О. Мороза і у разі перемоги останнього повернути під свій контроль втрачений після резиґнації ґазовий ринок України.

Насьогодні залишаються малопрогнозованими подальші кроки керівництва Селянської та Комуністичної партій. У парляментських колах вже давно говорять про можливий розкол соціялістів і селян, які дотепер були об'єднані в одну фракцію. Пришвидшити його може доволі прихильне ставлення одного із їхніх лідерів — О. Ткаченка до нинішнього Президента та керівника Кабінету Міністрів. А згодом не виключено, що спікер наважиться взяти участь у президентському марафоні, аби „відтягти" голоси у Мороза. Подібна ситуація може скластися й з комуністами та їхнім доволі амбітним лідером П. Симоненком. У такому разі голоси електорату (серед яких — невдоволені нинішньою економічною ситуацією та прихильники відновлення СССР) будуть роздрібнені між кількома лівими кандидатами. Що у свою чергу може поховати усіх їх разом взятих. У тому числі й О. Мороза. А відтак перед лідером соціялістів нині непросте завдання — переконати своїх колеґ по табору висунути одну узгоджену кандидатуру.

Сергій Руденко, Київ

СФУЖО ВХОДИТЬ...

(Закінчення зі стор. 4)

поважніших сьогодні жіночих організацій, які мають одну мету — виховання дітей в національному дусі та існування Української держави.

— *Дякую вам за цікаві інформації і, як чую, ви будете також гостем на ювілейних річних нарадах СФУЖО в Торонто, що відбудуться при кінці жовтня. Надіюся, що там буде більше представниць жіноцтва з України.*

Наталя Даниленко розповідає про успіхи СФУЖО:

— Бачите, ми зуміли знайти вихід у створенні одної репрезентативної жіночої організації, налагодити міжнародні зв'язки. Ми достатньо громадсько зрілі, що можемо втримати СФУЖО. Саме тут багато допомагає Фінансова комісія, 30-річчя якої відзначаємо у Філядельфії.

— *А яке завдання цієї комісії?*

— За 30 років праці ми здобули 100 тисяч долярів на потреби СФУЖО і на видання „Українки в світі", що є органом СФУЖО. Шукаємо різних можливостей для придбання фондів, залучення членів-прихильників, влаштовуємо різні культурні імпрези — все для існування СФУЖО, що тепер об'єднує вже 21 жіночу організацію.

— *Що буде темою доповіді д-р Зої Хижняк на річному з'їзді СФУЖО?*

— Вона говоритиме про недержавні українські жіночі організації.

— Бачу з повідомлення про наради в Торонто, що це ювілейний рік СФУЖО. Треба отже добре застановитися над тим, що зроблено, що можна поправити, а передусім, як об'єднатися з усіми українськими жіночими організаціями. Бажаю вам щасливо започаткувати ваші ювілейні відзначення у Філядельфії та продовжати їх з оптимізмом і силою.

О. Кузьмович



Гості з СФУЖО в редакції „Свободи": сидять Н. Даниленко, д-р З. Хижняк, стоять Х. Сеник і Х. Кульчицька.

Нові добродії-фундатори Українського Вільного Університету

Українська іміґрація сорокових років, яку Друга світова війна жорстоко вигнала з рідної землі, є світлим прикладом справжнього патріотизму, любови до країни свого походження, глибокого розуміння потреб і сьогодення відродженої Української держави та української діяспори. Одна з багатьох таких потреб — це ділянка освіти, українознавства, культури нашого народу, зокрема виховання національного свідомих вчителів в Україні та діяспорі. Таким осередком-берегинею української мови, історії, культури впродовж 75-ти років в західньому світі Український Вільний Університет в Мюнхені, який довгі роки морально і фінансово підтримує українська діяспора, особливо американська.

Зразком таких благородних жертводавців-фундаторів Українського Вільного Університету стали: д-р Степан і Емілія Воляники з Клівленду, Огайо, які створили постійний літературний фонд УВУ В СУМІ 50,000 дол.; — подружжя Теодор і Софія Швабінські, які також



Д-р Степан і Емілія Воляники.

створили постійний фонд української літератури свого імени в сумі 50,000 дол.; подружжя св. пам'яти Антоній і Ірена Цапар з Ню Джерзі, що пожертвували 10,000 дол., створивши постійний стипендійний фонд для вчителів українознавства при Фундації УВУ в Ню Йорку.

Д-р Степан Воляник, уродженець Станіславівської землі (Івано-Франківщина), навчався в українській чоловічій гімназії в Станиславі, студії права закінчив в Ягайлонському університеті в Кракові. Власну адвокатську практику відкрив в Тернополі, де проживав з родиною. Після капітуляції Німеччини 1944 року, щоб не попасти вдруге в московсько-большевицький „рай", залишивши адвокатську й вчительську працю та з дружиною та двома маленькими дочками помандрували на Захід. Пройшовши одіссею багатьох біженецьких таборів, виїхали до Америки. Родина Воляників оселилася в Клівленді, де живуть до сьогодні. Працюючи у фабриці афт Форда, шановний жертводавець завершив студії бібліотекознавства й інформації у Кейз Вестерн Університеті в Клівленді і одержав працю в Балдвін-Валлес Коледж Іерії, Огайо, де очолював відділ інформацій і викладав російську мови. Вся національно свідома родина д-р С. Воляника завжди брала активну участь в громадському житі.

Подружжя Степана й Емілії Воляників є батьками двох одружених дочок та втішаються вниками і правниками.

Теодор і Софія Швабінськ (з Воляників) — купці-підприємці 1944 року перед наступом червоної армії, з двома маленькими дітьми залишили рідне місто Броди і подалися в невідомий світ шукати кращої долі. Прибули до Австрії, де голова родини був звербованим працювати у фабриці літаків. Після капітуляції Німеччини родина Т. і С. Швабінських переїхала до Німеччини, в таборі біженців в Ляндсґуті, Баварія, перебували до 1949 року. Виїхавши до Америки, родина Швабінських



Теодор і Софія Швабінські.

поселилася в м. Клівленді. Теодор Швабінський працював у фірмі Дженерал-Електрик аж до виходу на емеритуру. Жертводавці-фундатори Теодор і Софія Швабінські є батьками трьох дітей яким дяли вищу освіту та під тихий вечір трудолюбивого життя втішаються внуками і правнучкою.

Жертводавці Антін і Ірена Цапар (з Конашевичів) народжені в Польщі. У воєнній заверусі опинилися в Німеччині, де одружились і виїхали



Св. п. Антін Цапар та Ірена Цапар.

до Америки. Тут поселилися в м. Гарсфілд, Ню Джерзі, де голова родини працював умілим столярембудівничим, а дружина Ірена — у фармацевтичній компанії. Обоє важко працюючи, дали своїм троїм дітям університетську освіту, дбаючи, щоб вони учащали до школи українознавства, Пласту, музичного інституту. Ірена Цапар — довголітня членка Союзу Українок Америки, член церковного хору, дбайлива українська мати і бабуся своїм дітям внікам і правнукам. Поховавши мужа, бл.п. Антонія — в його пам'ять створили постійний фонд їхнього імени при Фундації УВУ призначений стипендіям для вишколювання вчителів українознавства.

Благородним, шляхетним фундатором, будівничим української науки — провід Українського Університету в Німеччині і Фундації в Нґ Йорку, висловлюють вельми-глибоку подяку і признання за щедрі пожертви в користь української науки і культури бо ж відомо, що великий нарід не живе одним хлібом насущним, він мусить творити свою власну духовість.

Оксана Луцька

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

ДАР УКРАЇНЦЯМ КАЗАХСТАНУ



М. Шпигульський збирає дари українцям Казахстану

Якось у вересневу неділю я сфотографував біля української церкви в Нюарку активного діяча УККА Михайла Шпигульського, який укладав до свого авта численні пакунки з одягом. Спеціяльний транспарант пояснював, що пан Михайло збирає подарунки для українців в Казахстані.

І ось збір закінчився. Першого жовтня Рада Оборони і Допомоги Україні УККА відправила до Казахстану морський контейнер з одягом, взуттям, продовольством та іншими дарунками українцям, які проживають в тій далекій країні. У час сталінського терору чимало наших земляків було виселено до Казахстану, багато потрапило за колючі дроти таборів і на заслання, тисячі людей були змушені евакуюватися на початку війни з Німеччиною, якесь число спокусилося обіцянками привільного життя у нових цілинних радгоспах. Усі ці люди, їхні діти й онуки перебувають зараз у вкрай тяжких умовах життя.

Рада ОДУ звернулася з листівками і статтями (було й у „Свободі") до української спільноти в стейтах Ню Йорк, Ню Джерзі та Пенсильванії з проханням принести одяг, продовольство, книжки. Таких дарунків набралося 750 пачок загальною вагою 13 тонн. Транспортування подарунків оплатив ЗУАДК. Щонайбільше через 40 днів контейнер через Фінляндію і Росію прибуде в Караґанду, де дари буде розподілено в українській церкві між бідними.

Голова Ради УККА в стейті Ню Джерзі, член екзекутиви Крайової Ради УККА маґістр Іван Буртик сказав:

— Хочу щиро подякувати усім добродіям, які так дружно відгукнулися на наш заклик і принесли в місця збору справді цінні дари. Вони цінні не так за своєю вартістю, як за сердечним теплом, яке супроводжує кожен дарунок. Воно зігріє українців у Казахстані в годину скрути.

Левко Хмельковський

Не перевелися між нами благодійники

З перших днів відновлення Української Держави Національний Аграрний Університет України нав'язав тісну співпрацю з Айова стейт Університетом у ЗСА. Ця співпраця успішно розвивається. Від того часу 103 українські студенти навчалися в Айова стейт Університеті, а окремі з них успішно закінчили студії й отримали дипломи. Всі вони повернулися додому, щоб здобуті знання віддати розбудові незалежної України.

Цього року згадані університети здійснили ще один проєкт. У програмі обміну студентами в березні з України прибуло до ЗСА на тримісячне навчання 30 студентів та три учителі-опікуни. Цього разу пощастило учням старших клясів трьох середніх шкіл міст Жашкова й Корсуня-Шевченківського (Черкаська область, учителі Галина Горошко й Вадим Мейників) та Ніжина (Чернігівська область, Людмила Правикова, провідниця групи, учителька англійської мови).



Людмила Правикова вручає Степанові Двоякові символічний подарунок вдячности — український національний прапорець, символ символів.

Айова стейт Університет скерував українських учнів на навчання до школи Скрентон гай-скул у Джеферсон Сити, Айова. Вони мешкали в домах учнів цієї школи. Після тримісячного навчання повернулися в Україну, та не одні, а з американськими школярами, що також три місяці навчатимуться в українських школах.



Стоять: учні з Ніжина, Чернігівська область. Сидять зліва направо: Шарля Нустром — учителька школи в Айові, Катруся і Степан Двояки — керівники Фундації виміни студентів, Людмила Правикова — відповідальна за учнів з України, Деннис Белланд — учителька школи в Айові.

Все, отже, йде гладко, звучить гарно. Проте тільки до часу, коли мова зайде про фінанси. Бюджет згаданого проєкту виносив 250,000 дол. Батькам українських школярів такі видатки не по кишені, а їх уряд каже, що грошей не має. Айова стейт Університет виділив з власного бюджету 190,000 дол., а за 15-ма тисячами звернувся з проханням до української громади.

Координатором праці поміж університетами Київ-Айова була Фундація виміни студентів поміж Україною і ЗСА, котру очолюють підприємці подружжя Степан і Катруся Двояки. Вони й зобов'язалися перед Айова стейт Університетом роздобути нестачу фондів.

На початок звернулися за допомогою до українських громад в Норт-Порт, Веніс і околиці, на Фльориді. Невелика громада щиро відгукнулася на звернення і протягом короткого часу зібрала майже 6,000 дол. А решта? „Цікаве" запитання Степан Двояк розв'язав, як мовиться, без акомпаньяменту: пішов до банку і, знявши зі свого родинного щадничого конта потрібну суму, покрив дефіцит. Всі були щасливі, а особливо студенти. Мабуть, був щасливий і Степан Двояк, хоч його банківський гаманець полегшав на 9,000 дол. Та ж хіба йому це вперше? Ні, не перевелися між нами ще благодійники!

Дай, Боже, подружжю Двояків довгий вік! Як і всім тим, котрим Двояки, а з ними і студенти сердечно дякують за складені пожертви на дуже потрібну справу, серед яких особливо о. митратові, парохові собору Входу в Храм Пресвятої Богородиці в Норт Порт Іванові Телявському за його доброзичливість, моральну й матеріяльну підтримку діяльности фундації.

Хто зустрічався з українськими студентами, що навчалися в Айова, той напевно з приємністю відзначив гарні зміни в новому українському поколінні. Сьогоднішня молодь розкута духово, життєрадісна, ввічлива. Все її цікавить, до всього їй діло. А коли на закінчення навчання з Фльориди до Айови приїхало подружжя Двояків, то радості юнаків і дівчат не було меж. Вони обступили їх і просто засипали питаннями: про діяспору, про економіку, про історію — і про політику також. Відтак спільно фотографувалися.

Раділа й Людмила Правикова, вихованці якої нічим не відставали в навчанні від своїх американських приятелів, а в деяких предметах були кращими.

Прощаючись зі студентами, Катруся Двояк сказала: „Яка чудова українська молодь! Хай вас Господь охороняє і в дорозі, й на рідному порозі!" А Степан Двояк стояв і, напевно, думав: а хто ж наступний? Думати йому, мабуть, доведеться недовго. Бо проєктів у нього не бракує, а Україна живе в його серці.

Остап Калинич

Марії Сокіл – 96

18 жовтня 1998 року нашій широковідомій оперній та камерній співачці Марії Сокіл виповнюється 96 років.

Народжена на Запоріжжі, вона здобула вокальну освіту в Катеринославській консерваторії, а дебютувала у Харкові в 1927 році. У 1927-30 роках була солісткою Харківської опери, а відтак — два роки Київської, здобуваючи широку славу як виїмкове сопрано. Саме завдяки славі співачки її запрошували на гостинні виступи до різних міст Европи: Львова, Варшави, Вільнюса, Риги, Берліна, Відня, Праги та інших.

У 1937 році разом зі своїм чоловіком Антоном Рудницьким, відомим композитором і диригентом, виїхала до ЗСА, де виступала з концертами. Тут в гостинному домі композитора Михайла Гайворонського зустріла вперше Олександра Кошиця, який був зачараваний співом М. Сокіл. Вже наступного дня О. Кошиць сказав М. Сокіл, що відомий на ввесь світ музичний імпресаріо Соль Гюрок дуже нею цікавиться і чекає на її приїзд. Виглядало, що умова з Гюроком буде негайно підписана. Проте М. Сокіл дізналася, що Гюрок хоче її представляти як совєтську співачку, і заявила, що не згідна з цим — кожна реклама мусить підкреслювати її українськість. Після цієї заяви ніякого контракту не було підписано.

Але це не перешкодило нашій солістці з великим успіхом їздити по ЗСА із концертами, увесь дохід із яких вона віддала на будівництво лікарні у Львові. Цій лікарні М. Сокіл подарувала також кілька комплектів медичних інструментів.

Вже рік пізніше М. Сокіл, залишившись в ЗСА з чоловіком, виступала на оперних сценах Ню Йорку, Чикаго, Філядельфії, Дітройту, не залишаючи однак і камерної музики. У 40-их роках була вона солісткою квартету „Космополітен Старс оф Опера", з яким протягом кількох років концертувала по всій Америці. Від 1958 року працювала викладачем у Філядельфійській музичній консерваторії та музичній академії.

М. Сокіл — це одна із найвидатніших українських співачок, яку оцінили не тільки українські, але й усі чужинецькі критики, порівнюючи її голос із голосами Альбані і Марії Єріци. Найкращою вважається її виконання партії Гальки в однойменній опері Монюшки. Але співала вона в усіх відомих для сопраністок ролях світових опер, будучи рівночасно витонченою інтерпретаторкою української музичної літератури і виконавцею пісень усіх наших відомих композиторів із творами А. Рудницького на чолі. Вона наспівала кілька народних пісень в обробці чоловіка на грамофонні плити, а в 1938 році виконувала ролю Одарки у фільмі „Запорожець за Дунаєм".

М. Сокіл поруч із своєю співочою кар'єрою бралася не один раз за перо і писала до різних українських журналів, в першу



чергу до передвоєнного журналу „Жінка", в якому з гумором описувала свої перші пригоди за межами СССР, як також свої вдумливі міркування на тему важкого звання співачки.

Саме із цих міркувань хочемо зацитувати два дуже характерні моменти із журналу „Жінка" з 1937 року, із статті п.н. „Звання співачки".

„Не раз траплялося і трапляється мені слухати співу молодих адепток співочого мистецтва, які хотіли би стати співачками і по свойому розумінні готовляться до цього. Інколи приходиться з ними на цю тему й говорити. І майже за кожним разом, я маю одне враження: як легко і легкодушно вони ставляться до звання співачки! Як легко й оптимістично уявляють вони собі співочу кар'єру! Врешті: як неповажно вони до цього звання підготовляються! Мабуть у ніякому іншому мистецтві, особливо ж у ніякій іншій ділянці музики, нема стільки непорозумінь, стільки плутання і... шарлатанства, як власне у співочій".

„Звання співачки не легке, коли до нього ставитися з повною повагою і відповідальністю. Але воно безмежно гарне, воно чудове, коли завдяки ньому пізнаєте красу музики і коли можете цю красу передавати другим".

М. Сокіл досі живе у повному здоров'ї під опікою своїх двох синів, які є відомими музиками, а особливо старший, Роман. Її ціль поширити в Україні композиції померлого чоловіка, зокрема його останньої опери „Анна Ярославна". З цією метою вона, незважаючи на поважний вік, їздила декілька разів в Україну, де домоглася поставлення опери в Київському оперному театрі.

Українська громада в ЗСА вітає Марію Сокіл з 96-річчям та бажає їй „Многая літа!".

О. Кузьмович

Сповідь про маляра та літераторів

Хочу повідомити всіх шанувальників справжнього мистецького слова про подію, яка, на мою думку, стане однією з найважливіших та найцікавіших культурно-літературних акцій цього року, особливо для українців Торонто та його околиць а тим більше для українців-батьків, які переживають асимілювання своїх дітей. Ця акція зможе, в кращих випадках і в найкращих умовах, припинити процес асиміляції в декого, хто стане її учасником. Останній раз коли в Торонто подібна імпреза відбулася, вона суттєво змінила характер мого світосприйняття і стала каталізатором ланцюга подій, які вплинула не сенс мого життя. Але до цього я ще повернусь.

Зараз про героя цієї статті — одного з найважливіших голосів української сучасної літератури — про унікального письменника, співзасновника літ-гурту та патріярха „Бу-Ба-Бу" — знаменитого Юрія Андруховича. Цей новий бард нової України — співець постderянського та перехідного етапів — запрошений взяти участь в престижному Міжнародному фестивалі письменників при Гарборфронт центрі . Вірю, що всі, які вже про Юрка знають, запишуть до своїх записників чи настінних календарів. Вівторок, 27 жовтня, о 8:30 год. вечором. Ю. Андрухович "Premier Dance Theatre". Вхід — 19 дол. Квиток замовити в "Harbourfront Centre Box Office" по телефону (416) 973-4000. А тим читачам, котрі не знають про Андруховича, — коротке пояснення.

Дозвольте повернутись до того феномену, який так сильно на мене вплинув і змінив ракурс мого погляду на життя та своє місце в ньому. Це було в 1991 року — ще не було незалежної нашої батьківщини, батько мій став адміністратором галереї Канадсько-Української Мистецької Фундації, і якось повідомив мене про черговий виступ „якогось там поета з України". А я собі — ну й що? (Звичайно ці думки в мене на англійській мові зродилися) — ще один українських поет... Але пішов, радше щоб зустрітися з друзями, випити кави, одним словом, опинився в ґелереї — і зустрівся з Поетом.

Що ж то був за поет, який спричинив таке зсунненя внутрішнього гравітаційного поля, чи, як кажуть на жаргоні, переміщення „криші"? Головний каталізатором перетворення самого себе з „канадця українського походження" в Україні, що проживає в Канаді, був Віктор Неборак, який разом з Андруховичем і Сашком Ірванцем заснували „Бу-Ба-Бу" — тріумвірат нової епохи в українській літературі. Виступ Неборака в КУМФ — не просто декламація в традиційному значенні цього слова, а скоріше „неординарний перформанс" мистця, під супроводом трансцендентальних звуків місцевого музики Адріяна Іваціва. Протягом вечора, наче одкровення таїн підсвідомости, в залі з'явились привиди цілої плеяди дивовижних постетей, прекрасних та страшних, серед яких: пан Бузьо, п'яничка, панки, киці, королева, волоцюги, ґенерали, гомункули, голуба жінка, тіло-будинок, дервіші, деревляни, динозаври, бідолахи, лис, Улісс, Сізіф, Одисей, Прометей, Гаутама, Богуславка, Катерина Іванівна... Не знаю, які присмаки залишились в устах інших присутніх, але у мене, до сьогодні спомини про цей виступ викликають солодкі почуття віднайдення чогось забливого в українській культурі, чогось наближеного до тогочасного мого юнацького світогляду.

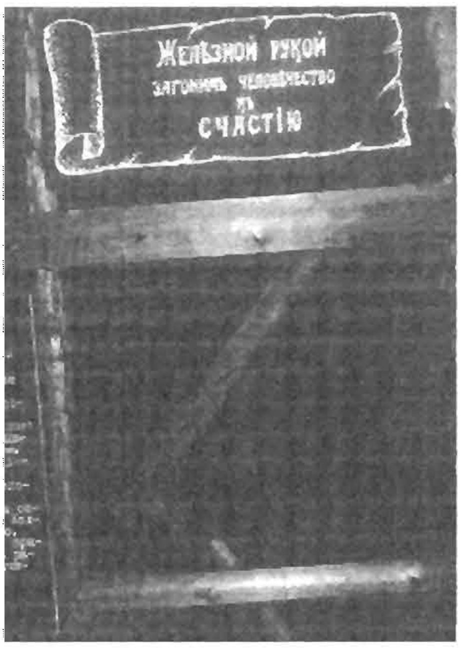
А зараз дещо про самого Юрія Андруховича — він же головний герой цієї статті. Народився цей надзвичайно плідний поет-письменник і перекладач в 1960 р. в м. Івано-Франківську, і є автором численних поем, які почали друкуватись ще в 1982 р. Серед трьох збірок поезій найбільш відома „Екзотичні птахи і рослини". Юрій теж пише романи: після друкування „Рекреації" (1991 р.) та „Московіяди" (1993 р.) на сторінках журналу „Сучасність", в його читачів виникло шалене розмаїття почуттів — від евфорії до відчаю. „Рекації" цього року опублікований англійською мовою, в перекладі Марка Павлишина, з чудовими ілюстраціями паризького художника Володимира Макаренка — раджу всім любителям сучасної літератури цю книжку собі придбати та подарувати англомовним друзям, бо можна з неї відчути себе гордим свого українства. (Дзвоніть в Канадський Інститут Українських Студій, (416) 978-8240). „Перверзія" (1997 р.) — останній роман письменника, з симпатичним оформленням малярки Олени Рубановської, цілком не схожий на більшість книжок, які видаються в новій Україні. В 1992 р. в Львівському оперному театрі поетична опера (поезо-опера) „Крайслер Імперіял" (твір-синтеза гурту „Бу-Ба-Бу") своїм інноваторством та поєднанням різних гілок мистецтва досягла неабияких успіхів. Юрій теж автор сценарію фільму „Кисневий голод", в якому згадує свою службу в „великій" Радянській Армії. Разом з М. Іздриком він видає й редагує „Четвер", один з найцікавіших журналів, які появились в пост-тоталітарній Україні. Його статті, вірші та уривки з романів друкувались в різних мовах, в численних журналах і збірках, як напр.: „Нова Хвиля", „Пси Святого Юра" та "From Three Worlds: New Writing from Ukraine". Ю. Адрухович номінований минулого року на Шевченківську премію, від якої він таки відмовився, посилаючись на офіціозну та кон'юнктурну культуру цієї ж премії та тих, котрі її призначають. Стосовно фестивалів, то Юрій вже має практику участи подібних фестивалів по Европі, бо навіть один з них, відбувся на шикарному круз-лайнері, що плив по Чорному морі. На кораблі тоді зібрались літератори з усього світу, а Юрій англійською мовою читав надзвичайно цікаву доповідь про таємниці та про забутих вимерлих мешканців старовинного Львова. Окрім виступу в Торонто, плануються дальші авторські вечори в Бостоні, Ню Йорку, Філядельфії.

Ну, як? — ще не переконались в абсолютній необхідности прибути на виступ Ю. Андруховича, відчути тонку матерію його таланту, і в той спосіб підтримати черговий та ще й майбутні прояви української культури на престижній міжнародній арені? **Не забудьте: Торонто, КУМФ, 27 жовтня.**

Петро Лопата,художник

„Потрібен Київ без'язиким, як язикатим – Соловки"

25 жовтня ц. р. в Українському Народному Домі в Ню Йорку має відбутися унікальна розповідь Івана Лучечка про українські сліди в Мурманську, Архангельську й на Соловках.



Гасло над входом до Соловецького ізолятора.

Невтомний мандрівник, Іван Лучечко побував, здається, в усіх земних закутках, а в Україну, починаючи від 1967 року, здійснив 30 екскурсій як керівник груп, аж доки став в очах совєтського режиму персоною нон ґрата. Тепер їздить по світі просто як турист-пенсіонер.

З огляду на його енергійність і допитливість, означення „пенсіонер" І. Лучечкові аж ніяк не пасує. Нещодавно він по суті відкрив для нашої діяспори материк українців на Далекому Сході. Читачі „Свободи", певно, пам'ятають публікації І. Лучечка про український Зелений Клин — з екскурсом в історію і зі статистикою.

Дворічне головування в управі Українського Музею пригальмувало мандрівний ентузіязм І. Лучечка. Та навесні цього року, довідавшися, що Смитсонівський інститут університету стейту Вашінґтон і фірма Еврокруїз влаштовують морську подорож до Мурманська, Архангельська й на Соловецькі острови, — приєднався до цього товариства. У цій подорожі його найбільше цікавили українські сліди в означених місцевостях, а головно — на Соловках, де українське представництво в сталінську добу було дуже чисельне, але його сліди навмисне влада стирала. Здебільшого по в'язнях навіть могил не лишалося.



Барак каторжників.

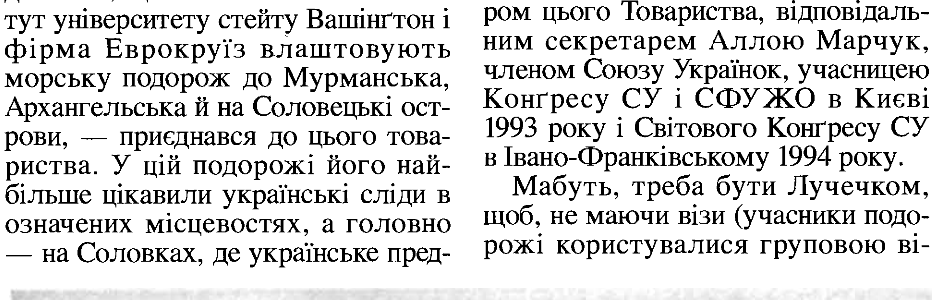
Отже, тритижнева подорож туристичним кораблем до Білого моря була сповнена для І. Лучечка вражень, емоцій, сподіваних і несподіваних зустрічей.

Ми запросили Івана Лучечка до Музею, щоб він поділився найсвіжішими враженнями. У газетній статті годі переповісти бодай десяту частку з пережитого ним, треба слухати оповідача живцем, але дещо з оповіді І. Лучечка спробую тут викласти.

Отже, у подорожі у червні–липні 1998 року взяло участь 200 осіб (бажаючих було більше). Це була перша від часів царської Росії мандрівка на Соловки західнім пасажирським кораблем, і цю обставину підкреслило радіо в Мурманську, а також фінляндська преса. Подорож ухвалив тодішній прем'єр Росії Сергій Кірієнко. Фактично це був своєрідний експеримент і з одного, і з другого боків.

І. Лучечко мав свою власну мету. Знаючи, що в Мурманську живуть українці, які ще 1989 року згуртувалися в Культурне Товариство (УКТ), що налічує 60 членів, він сконтактувався з головою Товариства В. Н. Пеляком та промотором цього Товариства, відповідальним секретарем Аллою Марчук, членом Союзу Українок, учасницею Конгресу СУ і СФУЖО в Києві 1993 року і Світового Конґресу СУ в Івано-Франківському 1994 року.

Мабуть, треба бути Лучечком, щоб, не маючи візи (учасники подорожі користувалися груповою візою), вперше опинившись на кілька годин у чужому місті, не знаючи добре російської мови, все таки зустрітися з українськими активістами, побувати в „наскрізь українській" хаті волинячки з походження Алли Марчук, ознайомитися з архівом і виданнями Товариства тощо.



„Кремль"— Соловецькій ізолятор.

До речі, в Мурманську живе 40,000 українців — найбільша після росіян національна група. В Архангельську українців теж багато, але нема зорганізованої громади.

З особливим душевним трепетом наближався Іван Лучечко до Соловецьких островів, бо віддавна хотів довідатися більше про те, як там жили, мучилися і вмирали каторжники. Із декількох десятків островів тільки шість — заселені. Соловецький манастир, споруджений 1429 року, має довгу, сумну, часом жорстоку історію. У 20-их роках большевики легко пристосовували манастир як ізолятор — тюрму в тюрмі. Тісні келії, призначені для аскетичного способу життя ченців, перетворили на ще тісніші (бо перенаселені) в'язничні камери, досить було попрорізувати в дверях вічкапрозірки. Вежі готові. Колючих „запреток" не потрібно: кругом крижана вода.

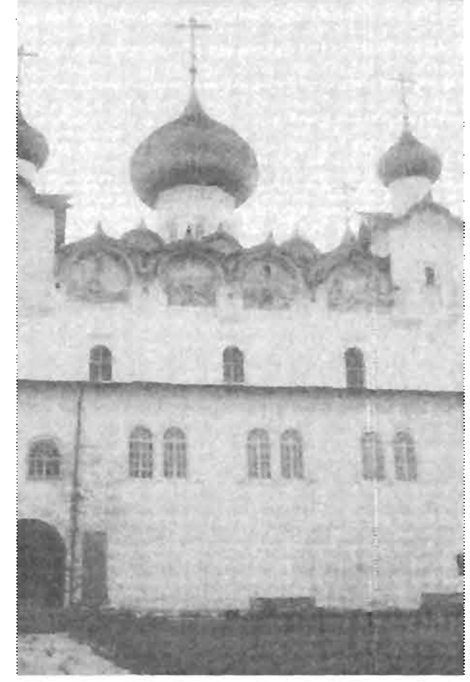
Офіційно Соловецькі табори для політкаторжан закрили на початку Другої світової війни. У грудні 1939 року останній корабель перевіз недостріляних в'язнів на Воркуту, в Центральну Азію, до Сибіру. Та Соловки по сьогоднішній день лишилися символом сталінських репресій.

У 1989 році, коли частково відкрилися архіви КҐБ, зокрема в Ленінграді, розкрилася трагічна сторінка недавньої історії з конкретними іменами замордованих. Серед них виявилося багато діячів української культури — Крушельницькі, Курбас, Вороний — і несть їм числа, адже досі про багатьох із них невідомо, чи їхні кістки лишились на суворих островах, чи в морських глибинах, чи в братських могилах у Сандармоху, які було відкрито зовсім недавно.

Тепер у Соловецькому манастирі — музей, влаштований з ініціятиви Товариства „Меморіял". Ознайомившися у перших двох кімнатах з історією Соловецького архіпелагу, відвідувачі опиняються перед недавньою камерою з написом над дверима: „Заженемо все людство до щастя!" (подаємо в перекладі з російської). У камері — знімки, документи в'язнів, яких пощастило ідентифікувати, нари, деякі особисті речі.

Добре, що І. Лучечко мав з собою ліхтарик, це допомагало йому знайти кілька відомих земляків. Працівники Музею просять присилати документи, знімки, інформації про в'язнів, які там були.

Розпитавши в провідника, де є залишки цвинтаря (сам цвинтар зруйнували, а деякі давні плити позвозили під манастирську стіну, Лучечко пішов шукати ще одного знаменитого земляка — останнього кошового Запорізького війська Петра Калнишевського. Йому знову допоміг випадок. Перед від'їздом у подорож він прочитав на інтернеті статтю про Калнишевського, де було вказано точну дату його смерти — субота, 3 жовтня 1803. За цією деталлю йому пощастило знайти плиту з написом, що його роз'їло снігами й морозами. Це була моґильна плита леґендарного кошового, якого 25 років тримали в темному колодязі, а коли підняли його на світ Божий, — він осліп. Можна припускати, що кошовий запорожець був на Соловках рекордсменом довгожительства: він помер у 113 років переживши багатьох своїх мучителів — рідкісний випадок в кривавій історії російського шовінізму.



Преображенський Собор — ізолятор Соловецького „Кремля".



Фраґмент Соловецького ізолятора „Кремль".

Ще багато цікавого почули ми від Івана Лучечка про українські сліди на Біломор'ї, багато можна побачити на його численних прозірках. А для цього треба прийти 25 жовтня до Народного Дому, де Український Музей у Ню Йорку проводить зустріч з цим славетним українцем-мандрівником.

Надія Світлична
Фото І.Лучечка.

Стара іміграція — нова іміграція: хвиля до хвилі

ВІЗИ ДЛЯ „КОМП'ЮТЕРНИКІВ"

Наприкінці вересня Уряд і Конґрес ЗСА домовилися про збільшення числа робочих віз Н-1В для спеціялістів — передовсім йдеться про фахівців комп'ютерної техніки, яких бракує в країні. Згідно цієї угоди впродовж трьох наступних років буде видано додатково 142,500 віз. Потім країна повернетиься до попереднього числа віз—65 тисяч на рік.

Збільшення числа віз проходитиме за рахунок спонзорування спеціялістів на постійне перебування в ЗСА. Комп'ютерні фахівці приїжджатимуть за короткими, на 6 років, контрактами. Особливо наполягають на таких запрошеннях провідні комп'ютерні компанії — Microsoft і Intel. Вони стверджують, що в разі дальшого браку фахівців будуть змушені розміщувати свої виробництва за кордоном.

Водночас Президент ЗСА Билл Клінтон затвердив нові квоти біженців, які шукають політичного притулку в ЗСА. У 1999 фінансовому році число біженців зменшиться на 5 тисяч і становитиме 78 тисяч осіб. Це найменше число за останні десять років. Менше стане, зокрема, европейців — на 5 тисяч осіб. Зросте число біженців з Африки. Загалом число віз для біженців поділилося таким чином: Европа — 48 тисяч, Азія — 9 тисяч, Африка — 12 тисяч, Південна Америка — 3 тисячі, Близький Схід — 4 тисячі. Ще дві тисячі не мають попереднього географічного признання.

ЧИ БУДЕ УКРАЇНСЬКА ДІЯСПОРА В РОЦІ 2020

ДІЯЛОГ МІЖ ВІКАМИ

Українська спільнота на північно-американському континенті переживає великі зміни, які ніхто з нас вповні не усвідомлює. Конференція, яку провела минулої суботи й неділі Асоціяція українських американських професіоналістів і підприємців, була присвячена виключно питанням майбутнього нашої діяспори. В Ню Джерзі, в залі готелю „Рамада" зібралися представники трьох поколінь українців, інтелектуальний цвіт з Канади й США, щоб обмінятися думками про те, де ми є, яке наше майбутнє і як українській діяспорі бути далі. В чотирьох панелях взяли участь 20 доповідачів і кожна доповідь мала своє глибоке змістовне навантаження. Слово амбасадора України в ЗСА Юрія Щербака відчитав культурний атташе амбасади Василь Зоря. Вступ до конференції зробив директор Гарвардського Дослідного Інституту проф. Роман Шпорлюк; відкрив конференцію її головний організатор д-р Богдан Витвицький, а кінцеві підсумки зробив д-р Мирон Куропась.

Виступи учасників друкуватимемо в наступних числах „Свободи". А сьогодні пропонуємо читачам ДАТИ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ, які обговорювалися на конференції, і які хвилюють кожного з нас.

1. Чи існуватиме українська діяспора в Північній Америці в 2020 році?
2. Чи незалежна Україна відсвіжить діяспору, а чи махне на неї рукою?
3. Чи відіграє „четверта хвиля" іміґрантів основну ролю в майбутньому діяспори?
4. Яке майбутнє в канадської й американської діяспори: разом чи різними дорогами?
5. Пов'язані між собою чи ні? Якщо так, то наскільки?
6. Що повинна робити українська діяспора, щоб втриматися і зміцніти задля наступних поколінь? І чи потрібно це взагалі?
7. Що потрібно для того, щоб українська діяспора розвивалася?
8. Чи стануть нові іміґранти відживленням і „спасінням" діяспори, а чи їм це байдуже? А може їхня роля інша?
9. В чому спільність і різниця майбутнього канадської і американської діяспори?
10. Чи існуватиме північно-американська діяспора в 2020 році, і чи це важливо для нас, для наших нащадків і для України?
11. Важливий чи ні вплив однієї хвилі діяспори на іншу? І чи взагалі він існує?
12. Що кожен з нас повинен зробити, щоб зберегти і збагатити діяспору через наші організації і громади?
13. Які умови потрібні для життєздатності громади:
а) Мова?
б) Традиції?
в) Церкви і школи?
г) Об'єднання?
д) Кредитові спілки?
е) Молодіжні організації?
є) Інші добровільні організації?
ж) Зацікавлення і праця для України?
з) Менше зацікавлення справами в Україні?
и) Все вище сказане чи нічого?

Ваші відповіді, думки і пропозиції будуть узагальнені й надруковані у „Свободі"

Довідкове бюро іміґранта

Нове прізвище

„В Америці я відчуваю труднощі зі своїм звичним прізвищем і думаю, чи не змінити його. Тим більше, що маю надію зустріти свого судженого, так що така зміна — ненадовго. Чи це можливо?"

Закони ЗСА дозволяють мешканцям країни змінювати свої імена й прізвища. Ця тенденція з'явилася давно й була викликана бажанням пристосувати прізвища, які важко вимовляти американцям, до англійського звучання. Дехто ж хотів позбутися старих прізвищ у зв'язку з власним минулим.

Прізвище можна змінити при вашій натуралізації, тобто прийнятті американського громадянства. Подання про зміну прізвища приймають цивільні суди, і не треба наймати адвоката (хіба що ви не хочете особисто займатися бюрократичними клопотами). До суду треба принести надруковані і завірені нотарем ордер і петицію-заяву і якщо суддя схвально поставився до вашої заяви, то він вкаже газету, в якій слід опублікувати повідомлення про зміну прізвища. Газета дасть підтвердження такої публікації, яке теж слід віддати до суду, після чого суд видасть документ про зміну прізвища. Судова оплата 50 долярів і в газеті візьмуть із сотню.

Зважте, що суд не погодиться на вживання у новому прізвищі титулів, на зразок Кінг (король), Князь тощо. Не можна також брати імена чи прізвища зі словами Бог, Сатана. Є й інші зрозумілі обмеження такого ж порядку.

Які бувають суди?

„У нас в Україні був один суд — народний. Хоча насправді він частіше був антинародним, бо не судив, а засуджував. А яка судова система діє в ЗСА?"

В ЗСА суди мають два рівні — федеральні та стейтові. До перших рідко потрапляють поточні справи. В кожному стейті є власна юрисдикція, яка передбачає, з якими справами слід звертатися до яких судів, яких мати адвокатів. У адвоката треба дізнатися, чи він має право займатися даною категорією справ, чи може представляти ваші інтереси в іншому стейті.

Найвищий орган — Верховний Суд ЗСА. Федеральні суди поділяються на чотири групи: окружні, кожен з яких діє в межах однієї з 94-х федеральних судових округ на основі федеральних законів; спеціяльні суди, серед яких слід виділити претензійний (він розглядає позови громадян до уряду), у справах зовнішньої торгівлі, податковий; спеціяльні апеляційні суди розглядають скарги на рішення претензійного, зовнішньоторговельного і деяких окружних судів; апеляційні суди по розгляду скарг на рішення податкового суду, федеральних міністерств і відомств.

На рівні стейтів діють муніципальні суди, які розглядають менш значущі кримінальні і цивільні справи; місцеві суди спеціяльної юрисдикції по розгляду сімейних справ, заповітів та ін.; місцеві суди загальної юрисдикції по розгляду складніших кримінальних і цивільних справ та апеляцій; проміжні апеляційні суди по розгляду скарг на рішення судів загальної юрисдикції; верховні суди стейтів по розгляду апеляцій на рішення проміжних апеляційних і загальних судів.

Рішення стейтового суду не обов'язкові для суду іншого стейту. Для уніфікації правничих норм з Конгресу ЗСА передаються в стейти лише проєкти вирівнювальних законів, які мають рекомендаційний характер.

Пошта

„Досі я по-доброму заздрив колежанці, яка завідує поштовими відправленнями нашої фірми. Вона завжди знає, скільки центів треба платити за кожну унцію листа в Америці. Розкажіть, як організована американська пошта?"

У ЗСА є не тільки державна пошта, а й ряд приватних компаній, які надають людям подібні послуги. Серед них UPS, RPS, Federal Express та інші. Державна пошта обрала своєю емблемою білоголового американського орла.

Найдешевша перша кляса відправлень (First class mail). За лист вагою 28 грамів (одна унція) треба заплатити 32 центи, за кожну наступну унцію треба додати по 23 центи. А за лист в Україну унція коштує 60 центів. Першою клясою можна відіслати також рекомендований лист. Якщо він піде у розряді Certified, то за додаткову оплату ви можете дістати квитанцію про надходження листа на поштове відділення адресата, але без його розписки. Коли ж треба, можна вдатися до Return Receipt, за яким надійде повідомлення про вручення вашого відправлення, підтверджене адресатом.

Другою клясою розсилаються газети і журнали, третьою — реклямні видання. Дехто відправляє свою періодику третьою клясою, щоб заощадити кошти, а от щоденні американські газети до послуг пошти взагалі не вдаються, бо мають свої канали термінової доставки преси читачам. Четверта кляса — найдешевший вид відправлення бандеролів, але пошта не бере на себе відповідальности за їхню цілість, бо листоноша може залишити бандеролю біля дверей адресата.

Експрес-пошта (Express mail) доставить ваше відправлення особисто адресатові під розписку вже до третьої години наступного дня, але така послуга обійдеться вам недешево, бо пакет до 8 унцій коштує 10 долярів, до двох фунтів — 14 долярів. Максимальна вага пачки експрес-пошти — 10 фунтів. Її за додаткову оплату підберуть і з вашого дому. Зате бланки, конверти й коробки експрес-пошти видаються безкоштовно. За кожне відправлення треба заплатити 5 долярів забезпечення.

Для грошових переказів служить т.зв. мані-ордер (Money Order); послати можна не більше 700 долярів на один мані-ордер, вартість пересилки 85 центів. Поштові марки варто купувати тільки на пошті, де їх продають за номіналом, без жодної надвишки. Зате поштові конверти дешевші у магазинах. У міжнародному листуванні можна користуватися аерограмами — спеціяльними для листа, який щільно заклеюється і коштує дешевше (50 центів).

ЗВІДКИ НАРОСТАЄ „ЧЕТВЕРТА ХВИЛЯ"?

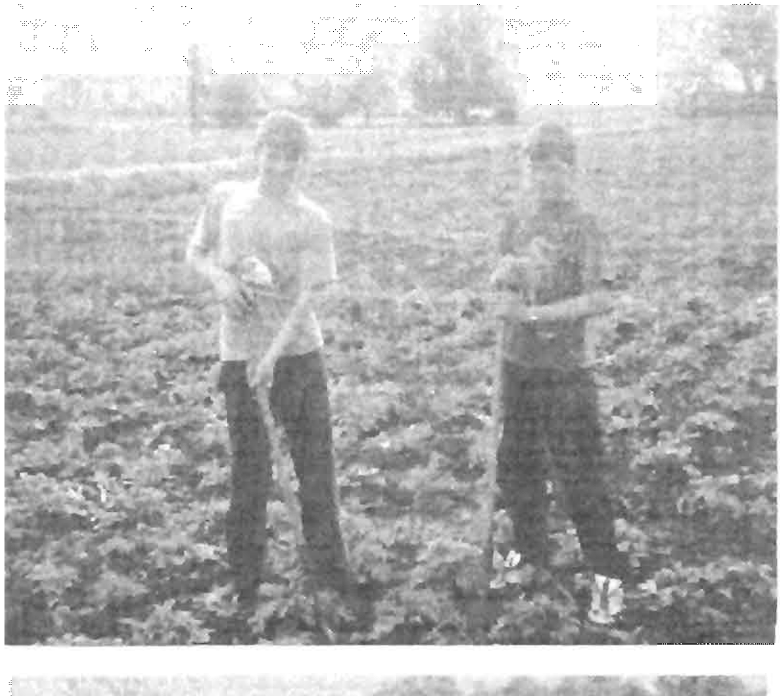
Дехто з тих, хто давно в Америці, дивується припливу нових еміґрантів з України: вже мають незалежність, чого ще шукають за океаном? Тимчасом нова хвиля еміґрації викликана тими причинами, які вели в Америку наших прадідів: люди бідують і хочуть вижити...

Цей фоторепортаж з України малою мірою розповідає про життя її громадян. Бабуся з села Боровиці біля Чигирина (тієї самої Боровиці, що була колись славним містом, але після поразки козацького повстання під проводом Павла Бута зазнала розгрому) живе в злиднях, але ще й виховує осиротілу внучку Олю. За віком і здоров'ям їй вже не судилося жити в Америці, як і цій жінці з сільської крамниці. А от хлопчик в ґумових чоботях — Ігор Лебідь з села Піщаної біля Золотоноші — може й мріє про Америку, але як туди дістатись, хто зарадить? — він же — сирота.

Сиротами ростуть також брати Євген і Богдан Фур'яки, які сапають картоплю на городі, щоб мати взимку вечерю. Євген і Яків Заліщуки з села Тетерівки біля Жашкова, теж сироти, покищо пасуть сільських корів, а далі що... Америка далека, а на батьківщині так сиротливо...











АМЕРИКАНСЬКІ ДИВА

* * *

Якщо ви побачите на американській вулиці вродливу дівчину з більмом на оці, не поспішайте із співчуттям: цілком можливо, що то штучне більмо. Фірма Wild Eyes, яка виробляє контактні лінзи, почала випускати для диваків червоні, фолетові і жовті скельця, лінзи із зірочками та спіралями, а також лінзи-більма.

Новація розраховувалася на підлітків, але сподобалася й молодим чоловікам та жінкам. Перші полюбляють кривавистий погляд на багряному тлі або чорну більярдну кулю з вісімкою, другі — барвисті спіралі. Лікарі не заперечують новації, але школи противляться їй, бо вчителі не хочуть, щоб дивитися на них химерними очима.

* * *

В ратуші Ню Йорку відбувся прийом для співаючих собак і котів разом з їхніми власниками. Посадник Рудольф Джуліяні виголосив вітальну промову. Шість співаючих собак і стільки ж котів стали фіналістами конкурсу "Advantage Singing Pets Contest". Собаки прибули на прийом з Ню Йорку, Саратоґи, Баффало, Чикаґо, Лос Анджелеса, інших міст. У них, як і у котів, дуже різноманітний репертуар.

ЯКЕ АВТО ВКРАДУТЬ ПЕРШИМ?

Коли ви заробили трохи грошей в Америці і надумали придбати авто, то може вам цікаво буде познайомитись із статистикою, які авто крадуть найчастіше. National Insurance Crime Bureau на підставі аналізи 447 тисяч випадків викрадень автомобілів за минулий рік визначило десять марок, які крадуть найчастіше. Ось вони в порядку „популярності":

1. Honda Accord
2. Toyota Camry
3. Oldsmobile Cutlass
4. Honda Civic
5. Ford Mustang
6. Toyota Corolla
7. Chevrolet C/k pick-up
8. Nissan Maxima
9. Jepp Grand Cherokee
10. Ford F-series pick-up

Чому саме ці авта приваблюють злодіїв? Вони обирають марки, якими користуються тривалий час, що підвищує попит на запасні частини, а також марки тих компаній, які у нові моделі не впроваджують принципових змін (теж йдеться про запасні частини). Серед злодіїв є певна спеціялізація: якщо навчився красти певну марку, то не переходить на інші. Водночас число викрадень зменшується, переважно через усе досконаліші системи сиґналізації..

У підготовці цього випуску сторінки для нових іміґрантів взяв участь наш позаштатний кореспондент Левко Хмельковський.

Нас врадувала сторінка: „Нова іміграція — стара іміграція... хвиля до хвилі". Слушно! „Усі ми — з одної родини". І це поможе одній і другій стороні. Старої діяспори і новоприбулих так званої четвертої хвилі. Їм і нам треба помочі, довір'я і любови Божої. Я вірю, що цей початок допоможе дуже багато в першу чергу для тих, що тепер прибувають. Щоб вони переконалися, що ми, ті, що вже трохи загосподарювались тут, хочемо їм помогти чим можемо.

Роман Іваницький, Ворм Мінерал Спрінґс, Фла.

Епохальне видання музикологічних праць С. Людкевича

„...Я часто звертався до цього чудового твору [кантати-симфонії „Кавказ“] Людкевича, в якому він зумів піднестися до генія великого Кобзаря...“

Микола Колесса

Львів (Г. Колесса). — **Досягнення шевченкового генія, хоча б і в музиці, можливе тільки за умови, коли воно здійснене другим генієм. Ним і є в українській музиці композитор Станіслав Людкевич (1879-1979).**

Велич цієї постаті гідно оцінена мистецькими колами в Україні й шанувальниками клясичної музики. Композиції Людкевича постійно звучать в концертових залях України, виконуються професіоналами, студентами, аматорами. Іменем великого композитора названа заля Львівської державної фільгармонії, Львівське музичне училище, вулиці кількох міст, в центрі Львова знаходиться меморіяльний будинок-музей мистця.

Його численні музикознавчі праці, статті, рецензії були розсипані по багатьох журналах й інших виданнях.

Та окреме видання музикознавчих праць С. Людкевича було випущене у світ тільки один раз — у совєтський період, у 1973 році. Хоча в цьому однотомнику й було збережено оригінальну мову автора, проте включав він тільки малу частину усього написаного, при чому статті були подані у значно скороченому варіянті. Та й на тому цензура не зупинилася — через присутність у працях „невигідних“ для совєтської влади імен понад 30 музикантів, які емігрували, рятуючись від совєтського режиму, книга була в продажі усього три дні, потім усі примірники, що залишились, були знищені. Дружину С. Людкевича, музикознавця і педагога Зеновію Штундер знято з



В музеї С. Людкевича: дружина композитора З. Штундер демонструє готові до видання томи його музикологічних праць.

На жаль, в діяспорі незаслужено рідко звучать твори цього видатного композитора (за вийнятком деяких хорових) їх місце займають композиції інших авторів, часто сумнівної якости. Молодші покоління щораз рідше чують його ім'я, без якого історія української музики тратить цілу епоху. Більше того, тільки невелика кількість освідомлених людей здають собі справу з того, що Людкевич був і визначним музикологом, першим в Україні доктором музикознавства.

Д-рові Людкевичеві належать безліч музично-критичних праць, лише опираючись на яких можна б написати велику частину історії нашої музики. Перша і найбільша з них (понад 360 сторінок) була написана у 1897-98 рр. під час навчання у Львівському університеті під науковим керівництвом д-ра Олександра Колесси. Її назва — “Панщина і її скасування в русько-українських народних піснях“. Статті С. Людкевича протягом цілого його довгого життя появлялися у наукових збірниках, журна-

праці у Львівській консерваторії, після чого їй ніде не давали можливости працювати. Відновили її в консерваторії аж після смерти С. Людкевича з можливістю працювати усього кілька годин на тиждень.

Дружина мистця бережно упорядкувала й зберігає усі документи, рукописи, матеріяли й інші особисті речі композитора у його музеї-осібняку у Львові по колишній вулиці Військовій (тепер це — вул. Станіслава Людкевича), буд. 7, де він прожив останніх 18 років життя. Музей є філіялом Музично-меморіяльного музею ім. Соломії Крушельницької у Львові. С. Людкевич часто говорив: „Я спокійний за свій архів — він в добрих руках“.

В даний час З. Штундер працює над детальним життєписом С. Людкевича. Розшукуючи матеріяли про його життя, працювала в архівах Львова, Києва, Ярослава, Перемишля, листувалась навіть з архівами Ташкенту,

(Продовження на стор. 16)

Допоможім поетові-інвалідові приїхати на лікування

Міжнародний фонд Горека — це єдина установа, яка надає допомогу інвалідам церебрального паралічу в усьому світі, особливо в Україні. Фонд існує на пожертвування людей, які не забули, що таке милосердя і своїми коштами дійсно надають допомогу найбільш нещасним і знедоленим, — в тому часі інвалідам України.

Створений 11 грудня 1993 року, цей фонд зробив уже багато добрих справ. Наприклад, щороку він надсилає фонди найбільш нужденним, серед яких були Наталка Гребельник, Юлія Волянська, Тамара Науменко, Олександер Ковалевський та ін. Завдяки вашим пожертвуванням, дорогі читачі, інваліди України виживають в умовах економічної кризи в країні.

В 1995 році запрошено до Пітсбургу, Па. інваліда з Києва Дмитра Бабіцького, який хворів на рідкісну хворобу — анефризм. Ми домовились з керівництвом місцевого шпиталя про те, щоб Дмитра прийняли на лікування безкоштовно. Після успішної операції Дмитро не тільки став на ноги, але й почав ходити (хоч правда з допомогою палиці). У його матері, яка приїхала з ним, на очах були сльози радости та щастя. Вона готова була цілувати американську благословенну землю і людей, які допомогли синові одужати.

У грудні 1995 року конференція Фонду звернулася до корпорацій, компаній і приватних осіб з проханням допомогти інвалідам церебрального паралічу в Україні. На заклик відгукнулися різні установи. Асоціяція церебрального паралічу в Пітсбургу надала гуманітарну допомогу; Жидівський громадський центр привіз скрині з теплим одягом та взуттям, а також з побутовими речами; католицький Фонд „Брат брата“ ((Brother's Brother Foundation) пообіцяв взяти на себе кошти відправки допомоги.

У серпні 1996 року з'явилася велика стаття в „Свободі“ — „Допомога інвалідам церебрального паралічу в Україні“. Читачі відгукнулись та стали давати щирі пожертви. Це — Юрко Гончар із Пітсбургу, Люба Цехелiська з Рочестеру, Богдан та Оксана Дучнич із Ню Фолку, Н. Дж., Любомир Лампіка із Гантеру, Н. Й., Емілія Михалевська із Філядельфії, Наталка Миколаєвич із Мериленду, Бенджамін та Віра Корзун із Джексон Гайтс, Н. Й., Олександер та Жанна Шакет із Джорджії, Богдан та Мирослава Кондра із Кергонксону Н. Й., Роман та Олена Іваницькі із Фльориди, Марія Зіновенко із Ню Йорку та багато інших.

Завдяки пожертвуванням цих людей ми змогли зібрати достатню суму грошей та відіслати велику партію гуманітарної допомоги в Україну для інвалідів церебрального паралічу. Цього року, 4 квітня, інваліди одержали поміч!

Ще одну добру справу зробив Міжнародний фонд Горека: з допомогою газети „Свобода“, яка надрукувала в серпні 1995 року вірші інваліда церебрального паралічу з України Владислава Стольникова, прокледено творчу стежку поетові. Ми дуже вдячні тодішньому головному редакторові „Свободи“ Зенонові Сниликові за підтримку молодого поета. У 1997 році вийшла перша книжка його поезій „Серпанкова гармонія“. Ми дуже хочемо запросити Стольникова на щорічну конференцію фонду, але потрібні гроші. Наша мета — не тільки поширити кругозір молодого поета, але й підлікувати його: вже є домовленість з керівництвом місцевого шпиталя, що вони приймуть Владислава на лікування безкоштовно. Потрібні гроші тільки на його приїзд і перебування тут, в Америці. Я звертаюсь до читачів „Свободи“ допомогти зібрати гроші на приїзд талановитого поета з України. Знаю, що кожен українець є в душі поетом і тому не пошкодує доляра на добре діло.

Пожертви можна надсилати на адресу:

International Gorek Fund, 2825 Murray Avenue, Suite #711, Pittsburgh, PA 15217.

Семен Горек

УКРАЇНСЬКА НАУКА ПООБАБІЧ АТЛАНТИКУ:

зближення – передусім

З доктором історичних наук, професором Київського університету ім. Т. Шевченка Олександром Коновцем ми зустрілися в редакції "Свободи" під час його другого приїзду до ЗСА. Як траппяється, насамперед, цікаво було почути, як ця людина прийшла у велику науку.



Олександер Коновець

— Взагалі-то, – відповів на це запитання Олександер, – починав я з науки не надто близької до історії – тим більше, до історії українознавства. Перед тим закінчив Київську Політехніку, але мав потяг до журналістики, дописував до часописів, навіть редаґував заводську газету, так звану багатотиражку, а потім став працювати в газеті "Київська правда". Вступив на заочне відділення факультету журналістики університету. Здобув, отже, ще одну професію, відтак став аспірантом з історії української преси і в 1984 році, вже як кандидата філологічних наук, мене запросили до праці в Академії наук України. Там у 1994 році захистив докторську дисертацію, а два роки тому став професором того ж Київського університету. Отак, якщо коротенько, все воно було.

— У Вашому науковому доробку є понад 80 праць, в тому числі й п'ять монографій. До якої ділянки знань вони належать?

— В основному і насамперед я досліджував історію науково-просвітнього розвитку України в XIX-XX століттях. Це справді дуже цікава і ще далеко не до кінця вивчена ділянка нашої історії. Можливо, саме тому, щоб мати можливість ближче її триматися, три роки тому я погодився очолити Комісію з історії науки і техніки Наукового Товариства ім. Шевченка в Україні. Нові ж обов'язки розширили коло моїх наукових контактів, у тому числі й співпрацю з науковцями української діяспори тут, у ЗСА.

— З ким, наприклад?

— Насамперед, я відзначив би не тільки як науковця з світовим ім'ям, а й як гостинного господаря, професора Дмитра Штогрина з Іллинойського університету. Ми близько запізналися під час мого першого приїзду в ЗСА, де я брав участь у праці Міжнародної конференції з українознавчої проблематики в Урбана Шампейн, мав гарну нагоду попрацювати в багатющому архіві УВАН і, безперечно, дістав значну користь як один з тих науковців, для яких, з причин відомих, Захід був довго захований за сімома, як то кажуть, замками.

— На чому ґрунтується зближення між ученими пообабіч Атлантику?

— Маємо ряд спільних програм. Мене, наприклад, залучено до праці в програмі та випуску додаткових чотирьох томів Енциклопедії Українознавства, які охоплюватимуть українознавство приблизно двох останніх десятиліть. Цікавою і безперечно потрібною є програма, започаткована Інститутом Українознавства Київського університету, де директором академік Петро Кононенко, і тутешньою Шкільною Радою УККА, яку очолює також вже академік Євген Федоренко. Зокрема, дуже важливою є праця в розробці та впровадженні в систему освіти України й ЗСА нових підручників, посібників з українознавства.

— Чи не є це однією з підстав для нинішнього Вашого тут перебування?

— Звичайно. Але більше я акцентував би на здійсненні програми, призначеної одному з чи не найважливіших напрямків українознавства: вивченню історії української іміграції в Америці та внеску українських учених з середовища іміграції в інтелектуальний потенціял ЗСА. Як стипендіят Фонду Фулбрайта я тепер працюю при Колюмбійському університеті в Ню Йорку, а також в архівах та бібліотеках українських наукових центрів — НТШ та УВАН. Я зосередився на дослідженні творення української національної еліти в умовах іміґрації, прагну оцінити внесок наших тут учених в американську й світову науку та культуру. Зокрема, глибше досліджую наукову спадщину таких відомих наших співвітчизників на американському континенті як авіяконструктор, "батько гелікоптера" Ігор Сікорський, механік Степан Тимошенко, ботанік Олександр Архипович. Багаторічна наша інформативна відірваність від Заходу неґативно впливала на вітчизняну науку. Тепер прийшов час надолуження втраченого.

— Ви, мабуть, не випадково згадали про Фундацію Фулбрайта...

— Власне так. Щороку за програмою цього фонду до З'єднаних Стейтів приїжджають принаймні півтора десятка українських науковців. Якщо ж додати до цього й інші подібні фонди, то таких вчених, студентів є понад сотня. Американські науковці (і не тільки українського походження) так само досить активно працюють в Україні. Зокрема, місцеві професори викладають в українських навчальних закладах. Наш Інститут Українознавства і Шкільна Рада УККА проводять спільні конференції та семінари з питань поліпшення викладання українознавчих дисциплін і підвищення кваліфікації викладацьких кадрів. Одним з прикладів такої співпраці є читання лекцій для вчителів українознавства ЗСА й Канади під час традиційних вже щорічних семінарів на оселі УНС Союзівці. Поряд з академіком Петром Кононенком, професором Василем Яременком мав подібні лекції і я. Академік УАН Євген Федоренко із ЗСА постійно бере

(Продовження на стор. 16)

УКРАЇНСЬКА НАУКА ...

(Закінчення зі стор. 15)

участь у Міжнародних українознавчих конференціях в Києві. Ми маємо спільну мету: зблизити методологічні орієнтації викладачів, щоб, нарешті, бути справді українцями в науковому світі.

— *В чому, на Вашу думку, полягають найбільші проблеми сьогодення української освіти та науки?*

— Знаєте, про проблеми вже стає якось незручно й говорити... В нинішній вітчизняній освіті найважливішим є переорієнтувати її систему в Україні на національну за мовою, змістом і духом, не втрачаючи при тому світового рівня. У вищих навчальних закладах ще й досі подекуди викладають за совєтськими навчальними посібниками... На розвиток науки щороку зменшують бюджети. Законом наче й передбачено виділяти цій справі 1.5 національного доходу, а практично уряд виділяє таких фондів не більше половини відсотка. Це тим разючіше усвідомлювати, знаючи, що в розвинутих країнах на науку виділяють 4-6 відсотків національного доходу. Можна розуміти, що в нинішніх наших умовах без скорочень асигнувань не обійтися й в царині науки. Однак цього ажніяк не можна допускати, коли йдеться про фундаментальні науки: хемію, біохемію, біофізику, ботаніку, де вітчизняна наука завжди стояла на передових світових позиціях.

— *Мабуть, через фінансові негаразди і втрачає Україна свою наукову еліту...*

— На жаль, це так. Щороку на Захід, до інших розвинутих країн з України еміґрують майже сім десятків вчених високого рівня, що замість приносити користь своїй державі працюють для держав інших.

— *Нескромне, мабуть, запитання: Ви не плянуєте піти слідами цих колеґ?*

— Я над цим, покищо, серйозно не замислювався.

— Дякую за розмову і зичу всього найкращого.

— Рівно ж вам та всім читачам "Свободи".

Розмову вів
Володимир Романюк

Епохальне видання...

(Закінчення зі стор. 14)

де Людкевич був у полоні під час Першої світової війни.

Та найважливішою метою дружини мистця на сьогоднішній день є випуск у світ першого в історії повного видання його музикознавчих праць. Перший том включає дослідження, статті й виступи з питань музичної естетики й стилістики, дисертацію „Два причинки до питання розвитку звукозображальности". Серед статтей — „Основи музичної естетики", „Націоналізм в музиці", „Естетичні засоби виразовости вокального стилю", „Цілотонова система", „Краса української народної пісні", „Атоналізм в музиці". До другого розділу увійшли дослідження і статті про музику й поезію. У ньому йдеться про творчість Шевченка, Франка, Шашкевича. Час написання двох перших праць про поезію Шевченка (1901 рік) збігається з початком праці композитора над кантатою-симфонією „Кавказ". Третій розділ згаданого тому складається із статтей про західної й східноукраїнських, а також російських композиторів, зокрема Чайковського, якого Людкевич завжди вважав українцем, та Мусорґського. Перший том закінчується статтями про українських виконавців — Мишуґу, Менцінського, Крушельницьку, Микишу.

Другий том згаданого видання включає праці з фольклористики, церковної музики (чого у совєтському виданні не могло бути), статті з питань музичного шкільництва й педагогіки, теорії музики, музичного життя західно-українських земель, понад 160 рецензій та багато виступів.

Упорядкування, редакція, вступна стаття, переклади та примітки здійснила кандидат музикознавства Зеновія Штундер.

— Людкевич рецензував фактично усе музичне життя Галичини, — говорить дружина мистця. — В його працях йдеться й про багатьох наших сучасників: Василя Витвицького, Миколу Колессу, Дарію Гординську-Каранович, Марію Сокіл, Теодора Терена-Юськова, Евгенію Зарицьку та інших. Хотілося б, щоб це видання побачило світ ще за їх життя.

Вищезгадані два томи повністю готові до друку. Їх верстка, спонзорована Львівською обласною адміністрацією в 1996 році, обійшлася в один мільярд купонів. Та з відходом із складу адміністрації Миколи Гориня справа зупинилася.

На видання двотомника потрібно 10,000 ам. долярів.

Звертаємось до організацій, установ, окремих меценатів й людей доброї волі підтримати фінансово вищезгадане видання. Адже це — спільна справа нас усіх, кому дорога наша музика, наша культура.

Чеки можна виписувати на S. Liudkievych Fund, account 24854-000 і висилати до Ukrainian Self-Reliance NY FCU, 108 Second Ave., New York, NY 10003.

Фото Галини Колесси

УТОЧНЕННЯ АВТОРА

У своєму дописі до редакції з 11 вересня ц.р. Левко Хмельковський пише, що я, Дм. Грушецький, „припустився історичної помилки", бо неуважно прочитав статтю Євгена Іванкова „Польський наступ на Схід".

Замість: „Посвячення наріжного каменя під цвинтар розстріляних у Харкові польських офіцерів", я написав „розстріляних в Катині польських офіцерів". Так, я помилився, „ляпсус лінгве", лихий попутав! Дякую Л. Хмельковському за цю поправку, а в шановних читачів прошу пробачення.

А щодо його поправки, що не росіяни розстрілювали, а НКВД то це справа погляду, адже НКВД не належить ані німцям, ані китайцям... Тут я до гріха не признаюсь.

Тарас Петриненко в одній із своїх пісень співає про Україну: „Лівобережна-Правобережна, наскільки ти безмежна, настільки ОБЕРЕЖНА". ..

Дм. Грушецький

НОВА СЕРІЯ КНИЖОК ДЛЯ ДІТЕЙ

Зі здивуванням і радістю переглядаємо нову серію книжок для дітей, виданих престижевим англійським видавництвом Дорлінг-Кіндерслей, але написаних українською мовою і призначених для українських дітей. Вже вийшло чотири книжки, а це „Ссавці", „Собаки", „Автомобілі" і „Поради". Видані в серії „Дивлюсь, Дивуюсь, Дізнаюсь", ці книжечки, здається, назавжди змінять обличчя дитячих видань України. Усі чотири виготовлені дослівно так, як їхні відповідники — англійською мовою, у Львівському видавництві „Арт Медія". Прикрашені численними ілюстраціями на усіх 64 сторінках кожного видання, вони подають значення українською мовою різних складних назв і слів, які діти знали досі нерідною мовою. Для початкуючих читачів це чудова нагода для вивчення цілого ряду виразів та значень, тих чотирьох тем, а для старших вони принадливі виконанням, яке в ніякому випадку не уступає книжкам іншомовним.

Видавництво Арт-Медія виконало усі чотири книжки з великою дбайливістю і завдало собі багато труду, щоб переклади були точні та не використовували російських висловів, від яких так роїться тепер українська мова в письмі та слові. Справді, що торкається української мови, видавництво вийшло із свого завдання дуже успішно.

Незалежно з яких причин юні читачі, а передусім їхні батьки, забажають купувати ці видання — одне є певне: усі чотири тепер видані книжки не поступаються в нічому іншомовним дитячим виданням і можуть стояти з ними в одному ряді та не посоромитися. Не має сумніву, що їх будуть уживати в усіх суботніх чи інших українських школах, і тому подаємо точно джерело, в якому можна їх замовляти. Продажею займається українське підприємство „Юкібук" у Філядельфії, в якому можна ці книжки замовляти. Кожна книжка з посилкою коштує 17 ам. дол. а всі чотири за зниженою ціною 65 дол. проситься висилати гроші чеком, або грошевим переказом, за адресою: Ukiebooks, 2015 Richard Road, Willow Grove, PA 19090 заадресованим на "Ukiebooks". Кредитові картки не приймаються. Додатково висилка поштою за одну або дві книжки коштує 5.75 дол., а за три або чотири 8 дол. Усі посилки висилаються USPS Priority Mail. Посилка звичайно доходить за вісім тижнів. Всі замовлення, зроблені перед 20 листопада, будуть доставлені ще перед Різдвом.

ФУНДАЦІЯ ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА УКРАЇНИ
Всеукраїнський Благодійний Фонд
Україна, 290053, Львів, вул. Вол. Великого, 50
Тел.: (0322) 64-95-55, 64-84-67, Факс: 64-84-72



FOUNDATION of TARAS SHEVCHENKO of UKRAINE
All-Ukrainian Charitable Fund
Ukraine, 290053, Lviv, Vol. Velykoho, 50
Tel.: (0322) 64-95-55, 64-84-67, Fax: 64-84-72

Зареєстровано Міністерством юстиції України, Київ 14 березня 1997 року. СВІДОЦТВО . № 0340

ШАНОВНА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО!

У квітні ми зверталися до Тебе від імені численних вчителів та учнів України з проханням про фінансову допомогу на закуп копіювальної техніки для шкіл в Україні, щоб з її допомогою подолати нестачу українських підручників.

Попри несприятливу на таку акцію пору року, все ж на наше прохання відгукнулося багато людей, українських патріотів, із щедрими пожертвами. За зібрані гроші закуплено 25 копіювальних високоякісних машин (Кенон і Тошиба) та вже переслано в Україну для розподілу для українських навчальних установ. Імена жертводавців будуть подані нами своєчасно в українській пресі в діяспорі.

ОДНАК ВСЕ ЦЕ — КРАПЛЯ В МОРІ СУПРОТИ ТОГО ВЕЛИКОГО ЧИСЛА ШКІЛ В УКРАЇНІ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ КОПІЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ.

Отож осмілюємося звернутися до Тебе, Шановна Українська Громадо, вдруге з проханням **допомагати** й надалі своїми щедрими пожертвами на закуп копіювальної техніки для шкіл в Україні. **Держава наразі через економічну скруту не в силі розв'язати цю проблему.**

Доставляючи копіювальну техніку для українських шкіл на рідних землях — полегшимо вчителям їх відповідальну працю над вихованням молодого покоління в національному дусі і християнському світогляді.

Організацію цієї добродійної справи бере на себе Фундація ім. Тараса Шевченка — України, **Всеукраїнський Благодійний Фонд**. Жертводавці від 50 дол. і більше одержать посвідки для податкових цілей, а їхні імена і прізвища будуть розташовані на **Пропам'ятних таблицях** у школах, які одержать копіювальні машини в такому порядку:

Прихильники (100 дол.), **Добродії** (101-250 дол.), **Фундатори** (251-500 дол.).
Почесні фундатори (501-1,000 дол.), **Меценати** (1,001 дол. і більше).
Почесні спонзори (ціна однієї копіювальної машини — приблизно 5,000 дол.).

Листи з пожертвами просимо надсилати на адресу:

TARAS SHEVCHENKO FOUNDATION OF UKRAINE
c/o ASTRO TRAVEL, 2206 Bloor Street West
Toronto, Ontario, Canada M6S 1N4
Tel.: (416) 766-1117 • Fax: (416) 766-1119

На чеках просимо написати: **Copying machines for Ukraine.**

За Ваші щедрі пожертви — щира Вам подяка з України.

ЗА КОМІСІЮ ДОПОМОГИ ШКОЛАМ В УКРАЇНІ

ІВАН ДРАЧ,
народний депутат України,
голова Української Всесвітньої Координаційної Ради

ПАВЛО МОВЧАН,
народний депутат України,
голова Всеукраїнського Товариства „Просвіта" ім. Т.Г. Шевченка

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Невдалі виступи українців за Чаші Европи

„Динамо", Київ — „Ленс", Франція — 1:1

В других змаганнях в своїй групі за Чашу Европейської Ліги чемпіонів, київське „Динамо" закінчило внічию — 1:1 і отже залишилося на останньому місці в групі. Ведення — 1:0 для „Динамо" здобув Андрій Шевченко, але французи швидко вирівняли рахунок — 1:1 і, незважаючи на перевагу українських футболістів, вивезли з Києва одну точку, що треба вважати їх успіхом. Чергову зустріч в цій серії „Динамо" має відбути з клюбом „Арсенал" в Англії.

ЦСКА, Київ — „Льокомотив", Москва — 1:3

Зазнавши поразки в Москві з місцевим клюбом „Льокомотив", українські армійці відпали від дальших ігор за Чашу Европейських клюбів. Перед тим, як ми вже інформували раніше, вибули з ігор за Чаші Европи „Ворскла", Полтава, і донецький „Шахтар".

Київське „Динамо" — єдиний з українських клюбів, що ще змагається в престижевому европейському турнірі.

УСВТ „Ч. Січ" — „Рапід", Бейон — 1:5

У двох чергових футбольних змаганнях за чемпіонат вищої „Еліт" дивізії „Гарден Стейт Сакер Ліг" в Ню Джерзі перша дружина „Ч. Січі" здобула три точки. Зустріч з „Рапідом" на їх площі для нашої дружини була невдалою, насамперед, тому, що в її складі не змогли виступити кращі футболісти — Ґулевич, Єрмоленко, Веровінків. Господарі мали значну ігрову перевагу і заслужено перемогли високим вислідом 5:1.

УСВТ „Ч. Січ" — Савт Рівер Портуґіз — 2:1

У зустрічі, що пройшла 4 жовтня на площі Керсі в Юньйон, „Ч. Січ" цим разом виступила в повному складі і перемогла сильний португальський клюб з м. Савт Рівер 2:1. В цій завзятій і на належному рівні грі переможні ґолі для нашої дружини здобули Сергіїв і Ґулевич. Крім них у складі дружини виступали Ергард, П. Паливода, Вацлавський-Лянге, Гапсон, Я. Твардовський, Будняк, Василак, Романічин, Веровінків, Чешко. Провідник — М. Паливода, тренер — В. Ковальов.

УСК Ню Йорк — "Фейрфілд" СК — 1:2
УСК Ню Йорк — "Айнтрахт" СК — 2:0

Цими двома змаганнями за чемпіонат II дивізії Космополітальної Сакер Ліґ в Ню Йорку, 1-ша дружина УСК Ню Йорк розпочала свій 50-й ювілейний футбольний сезон. В першій зустрічі на виїзді наші футболісти зазнали поразки — 1:2. В чергових змаганнях з нюйоркським „Айнтрахтом", дружина УСК перемогла „сухим" вислідом — 2:0. Ґолі для нашої дружини здобули Вовк і Рід.

Резерва УСК перемогла резерву „Фейрфілд" — 4:1 і резервістів „Айнтрахту" — 2:1. В складі першої дружини виступають Сікгард, Полюта Назиль, Пєр, Доналд, Савалев, Вовк, Розафіо, Берґер, Ноел, Дейлі, Ганд, Сенат, Ніколас, Мекензі. Провідник і тренер — С. Коваленко.

XXXIII Шахова Олімпіяда в Калмикії

Розпочалася 33-тя Всесвітня Шахова Олімпіяда в столиці Калмикії Елісті. Як відомо, президент Калмикії Кирсан Ілюмжинов майже три роки тому став також президентом Світової Шахової Федерації (ФІДЕ).

Президент Ілюмжинов, великий приятель України, недавно був гостем Шахової Федерації України, де заявив, що для репрезентації України вже приготовані найкращі приміщення і все, зв'язане з перебуванням у його країні. До шахової репрезентації України ввійшли в групі чоловіків: Василь Іванчук (Львів), Олександер Онищук (Севастопіль), Олег Романишин (Львів), Володимир Маланюк (Севастопіль), Руслан Пономарьов (Краматорське), Станіслав Савченко (Одеська область).

З приємністю відзначаємо вибір до репрезентації юного Пономарьова, для якого УСЦАК свого часу оплатив поїздку на дуже важливий міжнародний шаховий турнір.

Жіночу репрезентацію України представляють: Наталія Жукова (Херсон), Тетяна Василевич (Євпаторія), Олена Седіна (Київ), Інна Яновська (Херсон). Напередодні Шахової Олімпіяди назрів серйозний конфлікт між Москвою і Калмикією. Заіснувала тривога, що Калмикія може невдовзі стати гарячою точкою в Російській Федерації, подібно, як це було в Чечні. Кілька днів перед відкриттям Шахової Олімпіяди в Елісті пройшли багатолюдні демонстрації, що закінчилися ентузіястичним схваленням „Резолюції", в якій між іншими сказано: „Народ Калмикії, використовуючи своє конституційне право, ставитиме питання про вихід республіки (тобто Калмикії) зі складу Російської Федерації". Негайно після цього Центральний банк Росії ліквідував Національний банк Калмикії. Його функції передали до новоствореного розрахунково-касового Центру Російського Банку у Волгоградській області. Далі міністерство фінансів Росії негайно припинило фінансування з федерального бюджету економічних і соціяльних програм Калмикії, як теж припинили централізовані достави продукції до Калмикії з державних ресурсів Росії тощо. Як заявив голова Народного хуралу (парляменту) Калмикії Констянтин Максимов, ці вчинки Москви розглядаються в Елісті фактичним оголошенням економічної війни й виштовхуванням Калмикії зі складу Російської Федерації.

В останніх тижнях цій експльозивній ситуації в „обстриженій" Російській імперії присвятила значну увагу московська преса. Наприклад газета „Труд" докладно проаналізувала новий конфлікт Росії, цим разом з Калмикією. Вона довела, що не Калмикія є фінансовим боржником перед Росією, а навпаки, Калмикія з дотаційного реґіону стала донором бюджету Російської Федерації. вона засудила політику Москви щодо Калмикії...

Московські шахові „бонзи" були намірені зірвати 33-тю Шахову Олімпіяду, але Ілюмжинов не допустив до скандального вибрику росіян.

Отже 33-тя Всесвітня Шахова Олімпіяда в Калмикії проходить у напрузі — спортовій і політичній. Маймо надію, що вона закінчиться ще перед назрвіаючим конфліктом, до якого готується Москва.

Під патронатом

СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ ФІЛЬМ



„УКРАЇНА В ОГНІ ОКРАДЕНА“

який охоплює все минуле України — від княжої доби до сьогодні, в кінцевій фазі продукції.

Однак фільм вимагає для закінчення додаткових фондів.

Фільм „Україна в Огні Окрадена“ — це найбільша сила, яка покаже в правдивому світлі живий образ України.

Меценати фільму, які пожертвували більше як 1.000 дол., прошу вислати знимки розміром 4"x 6".

ЯРОСЛАВ КУЛИНИЧ, *фільмовий продуцент*

Пожертви просимо висилати на адресу: FILM FUND for "UKRAINA V OHNI OKRADENA".
No of Account 9965. Self Reliance (N.Y.) FCU 108 Second Ave. New York, N.Y. 10003.

Св. п. проф. Семен Старів

9 серпня 1998 року в Монтерей, Каліф., відійшов у вічність проф. Семен Старів на 82-му році свого життя. Юнаком пережив голод 1932-33 років про який описав у своїй книжці „Страта голодом". С. Старів по закінченні Українського Педагогічного інституту в Києві викладав історію, 1939 р. був покликаний до Червоної Армії, а 1941 року попав у німецький полон. По Другій світовій війні жив у Німеччині. До Америки прибув у 1949 р., студіював в Лос Анджелес. 1955 року переїхав до Монтерей у Каліфорнії, де викладав українську і російську мови в Інституті мов департаменту оборони ЗСА аж до виходу на емеритуру 1986 року.

С. Старів був активним в американськім і українськім суспільстві та рівночасно працював над своєю книжкою „Страта голодом", яка появилась 1985 року заходом Фонду Катедр Українознавства при Гарварському університеті і стала першою публікацією про Великий Голодомор, яку видало американське видавництво „Нортон". Рік пізніше, також заходом ФКУ, появилась праця д-ра Р. Конквеста п. з. „Жнива Скорботи" англійською мовою.

Тепер завдяки ФКУ і підтримці родини автора спогади М. Долота появились вперше українською мовою в Україні.

В останніх роках С. Старів посвятився малюванню. Малював бурхливе море і краєвиди прекрасного Монтерейського півострова. Проф. Старів був шанований у громаді, все з лагідною усмішкою, провадив взірцеву українську родину, належав до української партії, любив свій народ.

Похоронні відправи відбулися 13 серпня в Ст. Карлос. Служив о. Олександер Авраменко, парох греко-католицької церкви у Сан Франціско. Зенон Зубрицький, представник громади у Сан Франціско виголосив прощальну промову. П'ять полковників Української Армії, які студіюють у Монтерейській військово-морській школі, віддали честь сл. п. проф. Старіву. Залишив він у горі дружину Александру, доньок Олю і Марію, ближчу і дальшу родину, та багато друзів і приятелів.

Остап Ґац

Замість квітів на могилу моєї приятельки бл. п. ІРЕНИ БАБ'ЮК, складаю 100 дол. для Сиріт в Україні через Союз Українок 89-ий Відділ у Кергонксоні, Н.Й.

Мгр. Ольга Патрило Мороз

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. Т. ШЕВЧЕНКА, ОСЕРЕДОК у ВАШІНҐТОНІ, Д.К.
ділиться з громадянством сумною вісткою, що 27 вересня 1998 р.
в Арлінґтоні, ВА відійшов у вічність наш член Осередку НТШ-а

бл. п.
д-р ВАСИЛЬ ПЕТРАХ

Родині та його приятелям висловлюємо глибоке співчуття.

Вічна йому пам'ять!

УПРАВА ОНТШ у Вашінґтоні, ДК

Ділимося сумною вісткою з рідними і приятелями, що 7 жовтня 1998 р. у ветеранському шпиталі в Ню Йорку, помер наш дорогий СИН, БРАТ і СЕСТРІНОК

бл. п.
БОГДАН ЕВГЕН КОВАЛИК

Залишив у глибокому горю:
маму — ЯРОСЛАВУ КОВАЛИК
брата — ОЛЕГА з родиною
сестер — ГАЛЮ, НІЗЮ й ФІЛЮ з родинами
тети — ВІРУ ГРИЦЕНКО з родиною
— ЗЕНОВІЮ ПИРІГ з родиною
сестрінків — ЯРОСЛАВА ВИЖНИЦЬКОГО з родиною
— МИРОСЛАВА ФЕДЮКА з родиною
родини — ПАНЧИШИН
— ЛАНДРІЙ

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 16 жовтня 1998 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 East 7th Street, Ню Йорк.

ПОХОРОННА СЛУЖБА БОЖА відправиться в суботу, 17 жовтня 1998 р. о год. 9:30 рано в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Ділимося сумною вісткою, що 28 вересня 1998 р. на 85 році життя відійшла на вічний спокій наша дорога МАМА, БАБЦЯ та ПРАБАБЦЯ

бл. п.
СТЕФАНІЯ МАЛАНЧУК

нар. в селі Базар, Чортківський повіт

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 3 жовтня 1998 р. в церкві св. Володимира в Гемпстед, Н.Й., а опісля на цвинтарі Голлі Руд в Вестбері, Н.Й.

У глибокому смутку:
дочка — ОРИСЯ ДАЦКІВ з мужем ОРЕСТОМ
внуки — ОКСАНА НЕСТЕРЧУК з мужем ЮРІЄМ та синами АЛЕКСАНДРОМ і АНДРІЙКОМ
— ВОЛОДИМИР з дружиною СУЗАННОЮ та синами МИКОЛЬЦОМ і МАКСИМЦЬОМ
— БОРИС

Цією дорогою складаємо сердечну подяку о. Митратові Іванові Терлецькому та о. парохові Максимові Кобасюку за відправи.

Щиро дякуємо всій родині та приятелям місцевим та тим, які з далеких сторін приїхали щоб своєю участю в похоронах віддати останню християнську прислугу покійній мамці.

Дякуємо за Служби Божі, за квіти, за пожертви на Собор в Зарваниці — 650 дол., та на фонд „Дар життя" це для дітей з України, що хворі на серце — сума 2,500 дол.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ:

в соборі св. Родини, Вашінґтон, Д.К.;
в катедрі св. Юра, у Львові;

в церквах:
св. Володимира, Гемпстед, Н.Й.;
св. Михаїла, Балтимор, Мд.;
св. Андрея, Спрінг Гілл, Фла.;
Богоявлення, Ст. Пітерсбурґ, Фла.

Екзекутивний Комітет
Українського Народного Союзу

повідомляє, що

СПІЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ 1998
ОКРУГ
ПІВНІЧНОГО НЮ ДЖЕРЗІ
і
ЦЕНТРАЛЬНОГО НЮ ДЖЕРЗІ

— відбудуться —

в П'ЯТНИЦЮ, 16 ЖОВТНЯ 1998 р.,
о год. 4:00 по пол.

в приміщенні Головної Канцелярії УНС
2200 Route 10, Parsippany, N.J. 07054

В нарадах зобов'язані взяти участь урядовці Окружних Комітетів, урядовці Відділових Управ, організатори та делегати 34-ої Конвенції УНС.

Організаційні наради 1998 року призначуються для поширення знання наших секретарів та організаторів про забезпеченеві продукти УНСоюзу.

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо!

В нарадах візьмуть участь:
Уляна Дячук, предсідник
Марта Лиско, гол. секретар
Стефан Качарай, касир
Ярослав Завійський, контролер
Радні:
Андрій Воробець, Євген Остиславський

За Управи Окружних Комітетів:
Євген Остиславський, голова — Північного Ню Джерзі
Михайло Захарко, голова — Центрального Ню Джерзі

Для присутніх на нарадах подаватиметься перекуска.

Участь у нарадах прошу зголосити телефонічно перед 12-им жовтня
на число **1-800-253-9862** до Андрія Воробця **Ext. 3055**, або
до Марійки Остиславської **Ext. 3019**

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ У ВІЧНІСТЬ
мого дорогого МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ, ПРАДІДУСЯ, БРАТА і ВУЙКА

бл. п.

СТЕПАНА КРИЖАНІВСЬКОГО

буде відправлена заупокійна

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

в понеділок, 2 листопада 1998 р. о год. 8:30 ранку
в українській католицькій церкві Чесного Хреста в Асторії, Н.Й.

Дружина ОЛЬГА

Просимо родину, приятелів і знайомих в цей день
згадати покійного Степана.

В ТРИНАДЦЯТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
смерти нашої найдорожчої і ніколи незабутньої ДОНІ і СЕСТРИ

бл. п.

ЛІДІЇ ШУЛЬ

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в таких церквах:

**св. Юра в Ню Йорку у вівторок 8 грудня 1998 р. о год. 8-ій рано;
церкві Пречистої Діви Марії в Бориславі, Україна;
в соборі св. Юра у Львові.**

Для вшанування її пам'яті складаю :

на будову церкви й монастиря Св. Василія в Києві —1.000 дол.;
на церкву в Бориславі, Україна — 500 дол.;
на Український Музей в Ню Йорку — 100 дол.

Мама — ВІРА
сестра — ОКСАНА з мужем ВОЛОДИМИРОМ
брат — ЯРОСЛАВ з дружиною мгр. МАРТОЮ

JOHN C. ROPKE

Died October 11, 1998 at age 84

Survivors include:
wife — ELAINE YURCHAK ROPKE of Clinton Corners, NY
sons — Rev. Canon Dr. JOHN A. ROPKE, pastor of St. Vladimir Ukrainian Catholic Church in New Kensington, PA
— RICHARD W. ROPKE of Tamarack, Florida
3 grandchildren
niece — KATHERINE SZMAGALA of Brecksville, Ohio

FUNERAL from St. George Ukrainian Catholic Church in New York City on Thursday, October 15, 1998, with interment at Calvary Cemetery in Queens, NY.

MEMORY ETERNAL!

Ділимося сумною вісткою, що в Оттаві, Канада, відійшла у вічність на 85-му році життя 25 вересня 1998 р., 4 місяці після смерти мужа Ярослава

бл. п.

ОЛЬГА ЗАЙШЛА

(з дому Нагірна)

Нар. в Коломиї 1 травня 1914 р.. Від 1951 р. жила в Монтреалі,
в грудні 1994 р. переїхала до Оттави.

Вічна їй пам'ять!

В смутку:
дочка — ІРЕНА БЕЛЛ з мужем і
сестра — ІРЕНА ПРОЦІВ в Україні.

Бажанням родини є замість квітів складати пожертви на:
Nadiya Rehabilitation Programme for Disabled Children in Lviv,
c/o CCCF 1557 Bloor St. West, Toronto, Ont., Canada M6P 1A5.

ПОВІДОМЛЕННЯ І ПОДЯКА

Даю до відома приятелям і комбатантам Визвольних Змагань Армії УНР, що після 50-ти років від смерти мого батька, професора д-ра Неофіта Кибалюка, теолога-юриста, політичного діяча і колишнього Державного Інспектора Старшинських-Юнацьких шкіл Армії УНР, я переніс його тлінні останки з Авгсбургу в Німеччині і 9 вересня 1998 р. передав їх землі українського православного цвинтаря св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. на вічний спочинок побіч моєї матері — Марії.

Також висловлюю мою глибоку подяку Архиєпископові Антонію і о. протопресвітерові Ф. Істочину за похоронну відправу над могилою покійного.

Син
д-р СВЯТОСЛАВ КИБАЛЮК

П О Д Я К А

3 волі Всевишнього 6 серпня 1998 р. відійшла у вічність наша
найдорожча МАМА, БАБУСЯ І ПРАБАБУСЯ

бл. п.

МАРІЯ САЦЮК-ЮЗЕФОВИЧ

Цією дорогою складаємо нашу найщирішу подяку д-р Лідії Марії Клодницькій-Процик за довголітню і теплу лікарську опіку для нашої мами, бабусі і прабабусі.

Архимандритові Панкратієві, пароховї церкви св. князя Володимира, щиро дякуємо за відвідини в лікарнях, всіх похоронних відправ в похоронному заведенні Музики, в катедрі зі зворушливим прощальним словом на цвинтарі та в 9-ий день після смерти.

Щиро дякуємо хорові Боян під проводом Поповича, за гарний спів на Панахиді.

Сердечно дякуємо хорові під проводом Володимира Овчарука за чудовий спів на похороні і Панахиді в 9-ий день після смерти.

Щиро дякуємо членкам СУА і сестрицям св. Княгині Ольги за відвідини під час довгої недуги покійної мами і за участь у похоронних відправах.

За зворушливі прощальні слова щиро дякуємо Оленці Харкевич, голові Окружної Управи СУА, голові Сестрицтва св. Княгині Ольги Наді Брюшенко, інж. Святославові Личикові, голові парафії св. Володимира і давньому приятелеві та краянові Сергієві Іллюкові.

Щиро дякуємо родині, що прибули з далеких сторін та приятелям і знайомим, які прибули на похоронні відправи і попрощали покійну маму.

Висловлюємо нашу найщирішу подяку нашим батькам Зені і Романові Бігунам, сватам покійної, за братерське, тепле і довге піклування нашої покійної мами в нашій відсутності.

В пам'ять покійної зложили:

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКА МОВА:

по	50 дол.	Богдан і Віра Боднарук, Роман і Аня Голяш;
	30	Маркіян і Таня Когут;
по	20	Марія Боднарук, анонімно, Надя і Павло Слободяни, Іванна і д-р Анастазій Горчинські, Віра Хамів.
Разом		230 дол.

НА СИРОТИНЕЦЬ ЧЕРЕЗ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ СЕСТРИЦТВ У ЗСА:

по	100 дол.	д-р Лариса і Ярослав Бандури, Галина Вигінна, д-р Уня Гікава-Євич і Браєн Тунстол;
по	50	Іван і Зеновія Деван-Дрогомерецький, Соня і Андрій Гриневич, Марта Фаріон, Сергій і Катя Іллюк;
	40	Володимир і Лариса Сірий;
	30	Орест і Валя Хринівські;
по	25	Анна Кузик, Наталя Іванів, Святослав і д-р Неоніла Личик, Іван і Рома Лоско;
	15	Володимир Щебльовський;
по	10	Ліда Отрошко, Степан і Надія.
Разом		705 дол.

НА СЕМІНАРИСТІВ ЧЕРЕЗ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ СЕСТРИЦТВ У ЗСА:

	50	Параска Туркало;
	25	Галина і Дмитро Грушецькі.
Разом		75 дол.

НА ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА З ПРИЗНАЧЕННЯМ НА ДОПОМОГУ СИРОТАМ В УКРАЇНІ:

по	100 дол.	д-р Юрій Процик і д-р Марія Л., Клодницька-Процик;
по	50	Любомир і Марія Гриневич, Роман і Люба Єжевські, Ірена Гладка, Михайло і Оксана Ганушевські;
	30	Володимир і Марія Пискір;
по	25	д-р Андрій і Мотря Мельник, Олег і Іванка Караван, Ярина і Андрій Гарасовські, д-р Богдан і Ореста Ткачук, Ярослава Фаріон;
по	20	Дана Дика, Софія і Василь Бузько, Анна Теличка.
Разом		490 дол.

Щиросердечно дякуємо всім жертводавцям.

Залишені в смутку:
син — ОЛЕГ з дружиною РОКСОЛЯНОЮ
невістка — ОЛЕНА
внуки — ДАНИЛО з дружиною ФРАНЦЕС
— РОСТИСЛАВ
— БОРИСЛАВ
правнучка — МІЯ ЮЛІЯННА

П О Д Я К А

Після важкої недуги 17 жовтня 1996 р. упокоїлася в Бозі у Філядельфії наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА й БАБА

бл. п.

МАРІЯ ЛАБУНЬКА з РОВЕНЧУКІВ

(„ІРИНА„)

нар. 12 лютого 1924 р. у Печеніжині, повіт Коломия

Не маючи змоги висловити в час подяку усім родичам, своякам, приятелям, подругам і друзям особисто за увагу й моральну піддержку під час нашого горя і смутку, висловлюємо її оцією дорогою тепер.

Дякуємо усім подругам і знайомим бл. п. покійної за відвідини її у лічниці в Мюнхені і перед смертю — у Філядельфії. Щире наше спасибі за квіти та численні листи й картки з побажаннями „скорого виздоровлення".

Нашу особливу глибоку вдячність висловлюємо Дорі Горбачевській, що була біля бл. п. Марії у хвилі відходу її з цього світу. Під час останніх місяців свого життя багато уваги та потрібної помочі зазнала покійна від багатьох своїх свояків, приятельок та знайомих. Усім їм належиться наша беззастережна вдячність, особливо: Марті Тарнавській, Вірі Кліш, д-р Стефанії Бережницькій, Софії Геврик, членкиням 90-го Відділу Союзу Українок Америки та пл. сеньйоркам із Куреня УПС „Верховинки". Часто писали і телефонували до неї під час затяжної недуги й піддержували її на дусі її подруги і друзі, з якими вона перебувала й працювала у збройному підпіллі на Закерзонні, а це: Марія Ріпецька („Оксана"), Марія Пискір („Марічка"), Катерина Лялюк („Грізна"), Ярослава Саламаха („Рента"), Ірина Камінська („Христя"), Ярослава Філь („Марта"), Михайло Ковальчин („Бурий"), Михайло Бохно та ін. Покійна до кінця свого життя згадувала їх усіх з великою вдячністю. Ми, її рідні, також назавжди збережемо нашу вдячність для них.

Дякуємо о. монсіньйорові Іванові Біланичеві за уділення недужій св. Тайни Єлеопомазання, а о. Олегові Жовніровичеві за дозвіл виставити тлінні останки покійної в парафіяльній церкві св. Михаїла Архистратига у Дженкінтавні, Па., під час відправи Парастасу, та за похоронні відправи в церкві і на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., де бл. п. Марія була похоронена 22 жовтня 1996 р., на ділянці цвинтаря, де поховані воїни УПА та члени українського підпілля. Окрема наша подяка о. Олегові Жовніровичеві за пращальне надгробне слово.

Дякували під час похоронних відправ, що на бажання покійної були відспівані у церковно-слов'янській мові. Петро Круль і Осип Лупань. Щире спасибі їм обидвом за те, що допомогли виконати волю покійної. Дякуємо рівно ж директорові похоронного заведення Насевичів Михайлові Насевичеві у Філядельфії за сумлінне та дбайливе переведення похоронів. На порохони бл. п. Марії-Ірини прибули з віддалених посель ЗСА і Канади, численні свояки, приятелі, знайомі, а особливо, подруги і друзі, з якими сл. п. Марія-Ірина ділила долю і недолю в рядах ОУН і УПА на рідних землях. Об'єднані у комбатантських організаціях: Об'єднання Колишніх Вояків УПА та Товариство Колишніх Вояків УПА ім. ген. Чупринки, вони держали почесну стійку зі своїм прапором у церкві та на цвинтарі. Рівно ж із своїм прапором у похоронних обрядах брали участь членкині 90-го Відділу СУА. Пластовим „Отче наш" попращали свою Подругу Марію-Ірину на Вічну Ватру „Верховинки".

Крім уже згаданих, у похоронних відправах у церкві св. Михаїла Архистратига у Дженкінтавні, Па., і на цвинтарі св. Андрія Первозванного у С. Бавнд Бруку, Н. Дж., взяли численну участь громадяни і громадянки Філядельфії, Ню Йорку та інших міст українських поселень в ЗСА і Канаді. Ми невимовно вдячні українській громадськості, що так численно прибули на похорони св. п. Марії, щоб віддати їй останню прислугу і поклін. За час свого активного і плідного життя вона діткнула своєю добротою і готовістю служити своєму народові багато душ і сердець.

Зворушливе пращальне слово над свіжою могилою бл. п. Марії-Ірини сказала Марія Пискір — „Марічка", за що ми їй безмежно вдячні і зобов'язані. На тризні після похоронів, поділились своїми особистими спогадами про Марію-Ірину — Марія Ріпецька, Катерина Лялюк, Ярослава Саламаха, Ірина Білевич, Михайло Ковальчин, Ярослав Левицький і д-р Мирослав Прокоп.

В часі нашого великого горя і смутку багато осіб виявили готовість допомогти нам у похоронах, за що ми їм дуже вдячні. Особливо вдячні ми Ірині Мадай за виготовлення лент з українськими написами до родинних вінців, Василеві і Марії Дорошенкам за видрукування пропам'ятних образків і карток подяки. Рівно ж дякуємо усім, що висловили готовість прийняти у себе гостей, що прибули на похорони з далеких сторін.

Ми вдячні усім тим особам, що усно, телефонічно чи письмово зволили ласкаво зложити нам свої співчуття. Ми старались висловити їм усім нашу подяку листовно, але впевнені, що могли несвідомо поминути декого із дорогих нам осіб; прохаємо вибачення за це.

Ми невимовно вдячні за співчуття, ласкаві слова розради, св. Літургії і молитви Його Блаженству Патріярхові і Кардиналові Мирославові Іванові Любачівському і владиці Любомирові Гузарові у Львові, Митрополитові Стефанові Суликові у Філядельфії, владиці Іванові Хомі у Римі, оо. митратам Іванові Музичці у Римі і Павлові Когутові у Штрасбурзі, о. монсіньйорові Іванові Дацькові у Львові, о. Миронові Молчкові, парохові Мюнхену.

Ми одержали співчуття від колишніх провідних діячів українського збройного підпілля: Василя Кука, (плк. Коваля, Леміша, провідника ОУН, УПА, УГВР в Україні) та Василя Галаси (Орлана — провідника Закерзоння, що був безпосереднім організаційним зверхником сл. п. Марії-Ірини). Їм, як і послові України в Німеччині Юрієві Костенкові та генеральному консулеві України в Мюнхені Григорієві Хоружому і його співпрацівникам, членам Верховної Ради України Дмитрові Павличкові і Миколі Жулинському, які з великою пошаною ставились до покійної, наше щире спасибі. Наша подяка належить також наступним інституціям та їхнім керівникам та співпрацівникам: Сенатові і працівникам Українського Вільного Університету, дирекції Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (дир. проф. Роман Шпорлюк), Науковому Т-ву ім. Шевченка у ЗСА (президент: проф. Леонід Рудницький), Українській Вільній Академії Наук у ЗСА (президент: проф. Марко Антонович), Президії Середовища УГВР (голова: д-р Мирослав Прокоп), Організації Українських Націоналістів (голова: Слава Стецько), Центральному Представництву Українців в Німеччині (голова: Оксана Сп'єх), Головній Пластовій Раді (голова: пл. сен. Орест Гаврилюк), як і всім іншим громадським організаціям, що висловили нам свої співчуття.

З великою вдячністю остаємось зобов'язаними авторам, що опублікували свої спогади про бл. п. Марію в українській пресі.

На свіжу могилу нашої дорогої дружини, мами і баби наспіли квіти й вінки від організацій та поодиноких осіб, за що складаємо їм щиросердечну подяку, а саме від: УВУ, НТШ у ЗСА, релігійного Т-ва „Св. Софія" і Філії УКУ у Філядельфії, від Григорія і Анни Гінів, Романи і Максима Тібодо, проф. Василя і проф. Дарії Маркусів, проф. Ярослава і Оксани Розумних.

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ замовили:

Сестра Геновефа, ЧСВВ, д-р Юрій і д-р Стефанія Бережницькі, Мотря Бойко, Наталія Вайда, Оксана Волчук, Ігор і Рома Гайди, Тит і Софія Геврики, Мирося Гил, Юліян і Галя Головчаки, Дора Горбачевська, Степан і Ольга Голуби, Теодозій і Лукія Гриціви, Іван і Анна Дзіваки, Б. Дорошенко, Валентина Дуцилович, Ігор і Марія Зубрицькі, Богдан і Стефанія Катамаї, Галя Клим, Анна Клос, Стефан і Марія Ковалишині, Каролина Конрад, Макар і Дарія Копаниці, Ігор і Дарія Кушнірі, Марія Леськів, Марія і Олег Лисяки, Христина і Мирослав Лисобеї, Микола Маслій, Марія і Мирон Масюки, Ірина і Володимир Медухи, Анна Найдан, Петро Наконечний, Надя і Осип Ніловичі, Лідія Одежинська, Марта і Христина Озарків, Марія і Омелян Ортинські, Ада Осінчук, проф. Юрій і Христина Перфецькі, Любомир і Галина Пиріг, Стефанія і Іван Ракочі, М. Романець, Володимир і Звенислава Романіви, д-р Василь і Рома Саляки, Богдан Тодорів, Богдан і Христина Турченюки, Теодор і Марія Флюнти, Зенон і Людмила Чайківські, Марта і Богдан Чайківські.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ бл. п. МАРІЇ-ІРИНИ ЗЛОЖИЛИ НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛІ:

ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „ЛІТОПИСУ УПА":

1,000 дол. родина Лабуньків;
200 д-р Модест і Марія Ріпецькі;
по 100 Кредитова Кооператива „Самопоміч", Н.Й., „Орден Хрестоносців", Анна і Роман Байлаки, д-р Юрій Білик, д-р Осип Данко, Оксана Климович, Михайло Ковальчин, проф. Василь і проф. Дарія Маркусі, д-р Роман і Ліда Процики, Софія Тарабан, Стефан і Анна Феденки;
по 50 д-р Юрій і д-р Стефанія Бережницькі, Григорій і Анна Гіни, проф. Теофіль і Галина Кіс, Катерина і Іван Лялюки, Н. Н. Марія і Володимир Пискір, д-р Мирослав і Люба Прокопи, Степан і Люба Процики, Люба Семків, Ярослав і Люба Федуни, Марта і Евстахій Яроші;
40 Леся Пєх;
по 25 Об'єднання Колишніх Вояків УПА: Станиця у Рочестері, Станиця у Торонто, Михайло Бохно, Володимир Горський, Стефан і Надія Ґоляші, Лідія Кий, Юліян Котляр, Роман і Таня Левицькі, Ярослав і Ірина Мадаї, Олександер і Ірина Михалюки, Іван і Стефанія Олійники, Омелян і Марія Ортинські, Роман і Леся Романишини;
по 20 Оксана Бачинська, Ірина Бойко, Володимир Возьний, Петро Гула, Василь Гудзик, Василь Колодчин, Осип Левицький, Теодор Москаль, д-р Ярослав Штойко;
10 Мирослав і Христина Лисобеї.

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ:

1,000 дол. родина Лабуньків;
200 д-р Василь і Рома Саляки;
по 100 д-р Юрій Білик, Петро Буняк, д-р Остап і Наталя Винницькі (канад. дол.) д-р Осип Данко, проф. Петро і Леся Ґої, Богдан і Іванна Качурі, д-р Ірина і Ярослав Морози (канад. дол.), Люба Клачко, Петро і Марія Кондрати, Іван і Марія Куземські, д-р Адвентина і Віталій Піанкоф, проф. Леонід і проф. Ірина Рудницькі, д-р Анна і Василь Самофали, д-р Марія Слиж-Фішер (канад. дол.), проф. Леся і Ярослав Ткачі, Ігор і Дарія Шусти;
по 50 Наталія і Іван Даниленки, Борис і Лідія Макаренки, Володимир і Ірена Медухи, Марія і Володимир Пискір, д-р Богдан і Ярослава Футеї, Нестор Ходновський;
по 40 д-р Михайло і Галина Паламарі, Ірена і Олександер Білевичі;
по 30 д-р Ярослав і Надія Заліпські, Маркіян і Люба Онуферки, Лідія і Адріян Стецики;
по 25 Михайло Бохно, Оксана Волчук, В.К., проф. Альберт і Оксана Кіпи, Ірина Мороз і Ігор Мороз, О. Новосівська, Олесь Пришляк, проф. Володимир і Ярослава Стойки;
по 20 Галина Ощипко, Софія і Богдан Пазуняки.

ФОНД ЄДНОСТИ ПЛАСТУ:

500 дол. родина Лабуньків;
по 200 „Орден Хрестоносців", Володимир і Анна Раки;
по 100 Марія Борковська, Тарас і Марія Борковські, д-р Богдан і Дарія Кекіші, Дам'ян Кордуба, проф. Іван і д-р Наталія Коропецькі, д-р Роман і Ліда Процики, Олександра Юзенів;
по 50 д-р Юрій і д-р Стефанія Бережницькі, Слава і Мирон Біласи, д-р Орест і Анна Гаврилюки, Галина і Юліян Головчаки, Григорій і Анна Гіни, д-р Осип Данко, Оксана Климович, Христя і Володимир Ковіньки, д-р Лев і Ірина Кушнірі, Олександер і Марія Мотилі, д-р Яр і Ірина Моцюки, Ада Осінчук, Віра Пак, Христина і Богдан Сеники, Володимир і Богдана Слижі, Анна Стадниченко, проф. Володимир і Мирослава Стойки, Богдан і Христина Турченюки, Романа і Максим Тібодо, Андрій Юзенів;
по 30 Лукія і Теодозій Гриціви, Люба Камінська, Володимир Корнага, Надія Світлична і Павло Стокотельний;
по 25 Вава Марія Бачинська, Марія Демчишин, Борис і Дзвінка Захарчуки, Ляриса і Любомир Зєлики, Оксана і Микола Коропецькі, Ірина Кравців, Володимир Кріль, Мирослав і Христина Лисобеї, проф. Роман і Анна Максимовичі, Мирон і Марія Масюки, д-р Романа Навроцька, Маркіян і Люба Онуферки, Ігор і Люба Паки, Володимир Процик, Христина і Михайло Ринасевичі, Звенислава і Володимир Романіви, Степан Романко, Ніна Самокіш, д-р Ліда і Маркіян Стасюки, Марта Турчин, Дарія Федак, д-р Тетяна і Зеновій Цісики, Роман і Марта Юзеніви;
по 20 Володимир і Катерина Воловодюки, Оксана Гораєцька, Юліян і Ліда Крижановські, Орест і Марта Лисюки, Марія Леськів, Софія Люба, Христина Масюк, Мирон і Евгенія Подоляки, Анатоль і Галина Прасіцькі, Стефанія і Іван Ракочі, Юліянна Старосольська;
по 10 Надія і Микола Касіяни, Надія і Любомир Лучанки, Ліда і Ігор Мельники, Марта і Богдан Чайківські.

ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „ПЛАСТОВОГО ШЛЯХУ":

50 дол. Пластова Станиця у Філядельфії.

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ В НЮ ЙОРКУ:

500 дол. родина Лабуньків;
по 100 Микола і Зірка Галіви, Адріян і Адріяна Геврики, Калина і Володимир Козаки, Дарія і Юрій Костіви, Дарія Кузик, Евдокія Савків, Марта Тарнавська;
75 Ляриса і Любомир Зєлики;
по 50 Ліда Андрусишин, Христина і Микола Баб'яки, Тит і Софія Геврики, Наталія і Іван Даниленки, Марія Луцик, д-р Зенон Б. Масний, Володимир Олійник, Теодор і Анна Островські, Богдан і Елен Савків, Романа і Максим Тібодо, Нестор Ходновський;
30 Олег і Ліда Савків;
по 25 Марія Демчишин, д-р Володимир і Віра Кліші, Віра Лашчик, Тося Мельничук, д-р Володимир Пушкар, Петро і Зоряна Сьокало, Оля Федунець;
по 20 Осип Левицький, Адріян Левицький;

ПОДЯКА...

МАРІЯ ЛАБУНЬКА з РОВЕНЧУКІВ

<u>ВИДАВНИЧИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ „ГУЦУЛЬЩИНА“:</u>
250 дол. Мирослав Лабунька;
по 50 Ярослава і Евген Саламахи, Ігор і Оля Чмоли;
по 25 Ірина Мороз і Ігор Мороз, Дмитро і Евдокія Сороханюки, Дмитро і Оксана Ткачуки;
по 20 Адріян Левицький, Михайло і Роксоляна Луціви, Надія і Осип Німиловичі, Іван і Дарія Скіри, Стефанія Чорна-Досінчук;
по 10 Степан Гавриш, Василина Петришин.

<u>РЕЛІГІЙНЕ Т-ВО „СВ. СОФІЯ“ У ЗСА:</u>
250 дол. Мирослав Лабунька.

<u>РЕЛІГІЙНЕ Т-ВО „СВ. СОФІЯ“ В РИМІ:</u>
250 дол. Мирослав Лабунька.

<u>ОБИТЕЛЬ оо. ВАСИЛІЯН У РИМІ:</u>
200 дол. Мирослав Лабунька.

<u>ФОНД БУДОВИ ЦЕРКВИ У ПЕЧЕНІЖИНІ:</u>
по 250 дол. Мирослав Лабунька, Осип Данко.

<u>ПАРАФІЯ СВ. МИХАЇЛА АРХИСТРАТИГА В ДЖЕНКІНТАВНІ:</u>
50 дол. Роман і Лоля Дубенки;
по 25 Ольга і Стефан Голуби, Омелян і Марія Ортинські;
20 Андрій Микич.

<u>ЛЬВІВСЬКА БОГОСЛОВСЬКА АКАДЕМІЯ:</u>
50 дол. Ігор і Рома Гайди.

<u>ФОНД ДОПОМОГИ РОДИНАМ КОЛИШНІХ ДИСИДЕНТІВ:</u>
50 дол. д-р Наталія Коропецька.

<u>ФОНД УНІГУ:</u>
100 дол. Василь Лагошняк.

<u>ФОНД ВИДАННЯ КНИГИ ПРО СЕЛО ПИСКОРОВИЧІ:</u>
по 100 дол. Стефан і Надія Голяші, Ірина Камінська, д-р Модест і Марія Ріпецькі.

На ФОНД ДОСЛІДІВ ХВОРОБИ РАКА ЗЛОЖИВ ПОЖЕРТВУ — Marc P. Berenson.

Усім жертводавцям складаємо щиросердечну подяку.
Хай Всевишній Господь винагородить вас за вашу велику жертвенність.

муж — МИРОСЛАВ
син — ОЛЕСЬ М. з родиною
дочка — ІРИНА Е. з родиною
син — ІЛЛЯ М.

ПОДЯКА

11 березня 1998 р. в Hillsboro Beach, Florida відійшов у вічність
наш найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДО і ПРАДІДО

бл. п.

РОМАН ЧОРНОБІЛЬ

Ми відпровадили його на вічний спочинок 16 березня 1998 р. з української католицької церкви св. Йосафата на цвинтар „Святого Гробу“ в Рочестері, Н.Й.

Складаємо сердечну подяку родині, приятелям та знайомим за вислови співчуття, слова розради, молитви та участь в похоронних відправах.

Висловлюємо подяку отцям Іванові Єндриховському і Володимирові Пісо за похоронні відправи, інж. Я. Матковському і членам хору „Сурма“, якого довголітнім членом був покійний, за відспівання Панахиди.

Похоронному заведенню Paul Harris Funeral Home, за взірцеве переведення похорону.

Особлива подяка нашій братовій Марії Крамарчук за її неоціненну поміч у полагоджуванні усіх справ пов'язаних з похоронами.

Сердечно дякуємо усім за пожертви на Служби Божі, квіти і щедрі датки на благородні цілі в пам'ять покійного Романа.

Щиро дякуємо за зворушливі пращальні слова в часі тризни мгр. Миронові Руснакові, інж. Романові Куцілеві, проф. Володимирові Пилишенкові, братовій Марійці Крамарчук і швагрові інж. Миронові Тицькому.

<u>НА СЛУЖБИ БОЖІ зложили:</u>
П. і М. Лещишин, І. Губка, Х. Яблонська, О. Демчук-Глинська, К. Кузиляк, М. Лозинська, К. і М. Федоришин, 47-ий Відділ СУА, Гурток Книголюбів при 47-Відділі СУА, Клюб „Зустріч“, А. і І. Куцій, У. і М. Баб'юк, Р. і Т. Шот, А. Смеречинська, В. і М. Приймак, родина Гошовських, М. і Т. Баб'юк, E. Lowior, D. & I. Boychuk, J. Samiec (2), M.M. Kojen, P.S. Triffoli, W. H. Galliger, S.E. Turon, T.R. Dionnelli, Cocilova Family, Mr. & Mrs. Bellomio, Mr. & Mrs. Robertelor, Fr. F. Mc Namara, Rev. Fr. J. Fischer, Mrs. Fedeke, C. Greco, Mrs. Parano, P. Pares, L. Ferrari, The Employees of K.A. Masline Inc. J. Restano, J. Giamis, E. Sheller (2), Scoop & Starr.

<u>КВІТИ ПРИСЛАЛИ:</u>
Андрій, Богдан, Юрій і Деббі Чорнобіль з дітьми, C. & J. Sykes, Sykes Family, Spoleta Family, Carry Family, E.Denby, G. Hicks, F. Pomerlean, Alton Employees, Apollo Employees.

<u>НА СТИПЕНДІЇ В УКРАЇНІ, через СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ, зложили:</u>
5,000 дол. Анна Чорнобіль з симами Андрієм і Юрком;
по 200 Марта В. Крамарчук, Apollo Tool & Die, G. & I. Wolfe (Bankers Trust);
по 150 Б. Чорнобіль, J. & C. Sykes;
по 100 О. і Н. Червінські, І. і М. Крамарчук, Б. і Л. Крамарчук, М. і Г. Тицькі, Товариство „Самопоміч“, З. і І. Шепарович, Alton Mafg. Employees, G. & A. Foster, R. & L. Stevens, C. Zicari;
по 50 Л. Домбчевська, родина Гошовських, С. Матковський, д-р І. Крамарчук, д-р Я. і І. Остап'юк, д-р Б. Шмігель, О. і С. Павлович, М. і Н. Слободинські, Б. і Х. Венгльовські, УНС Відділ 437, Р. і Д. Висоцькі, C. & J. Johnson, J. & R. Robortella;
35 В. і А. Корнило;
по 30 Р. Куціль, О. Довгалюк, І. і А. Галуґа, E. & C. Button, B. Le Frois, Scoop & Staff;
по 25 Н. Ґуран, О. Ганушевська, гурток книголюбів 47-го Відділу СУА, М. і А. Єйна, Х. Ковч, Н. Кравс, М. Крижанівська, Е. Кулик, І. Мартинець, д-р В. і А. Мотика, д-р З. і І. Михайлюк, М. і І. Руснак, Р. і Т. Шутер, А. Смеречинська, В. і Д. Сторожинські, І. Шмігель, Д. Тишовницька, L. & E. Beattie, S. & V. Capanoro, C. Lynge, Trident Mfg. Inc. С. і І. Кухаришин;
по 20 О. Баб'юк, Л. і А. Бах, В. і Б. Білан, А. і Л. Харамбура, М. Джус, В. і Т. Денисенко, П. і Х. Дзюба, І. Гафткович, А. Яріш, А. Капітан, М. і Й. Костів, Т. Коваль, М. і М. Лилак, М. і Д. Лесів, О. Лонкевич, інж. Я. Матковський, В. і М. Приймак, E. & M. Schaller, R. & J. Rosati;
по 10 Л. і Л. Білик, Б. і Л. Хома, Б. і Л. Хом'як, С. Лаба, К. Панич, K. Micca, Daitz. Rice Gillette and Sardone LLP.

<u>НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ ЙОРКУ, зложили:</u>
по 50 дол. інж. В. і О. Шиприкевич, Л. і А. Бах.

Вдячні
АННА, АНДРІЙ і ЮРІЙ ЧОРНОБІЛЬ

Ділимося сумною вісткою, що 19 вересня 1998 р. в Галливуді, Фла., відійшла у вічність моя найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і СЕСТРА

бл. п.

АННА ШЕЛАК

з роду ДОРОШЕНКІВ

Нар. 2.2.1923 р.

23 вересня 1998 р. св. Службу Божу і похоронну молитву відправив о. Протопресвітер Степан Біляк в церкві св. Миколая в Купер Сіті, Фла. з великою участю парафіян, яким щира подяка

ПОХОРОН відбувся 25 вересня 1998 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені в смутку і горем прибиті:
чоловік — ЮРІЙ ШЕЛАК
син — ЮРКО ШЕЛАК з дітьми
сестра — ОЛЕНА і от. БІЛЯК

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що з волі Всевишнього, по довгій і важкій недузі, у вівторок 6 жовтня 1998 р. в Чикаго, відійшов від нас у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і РОДИЧ

бл. п.

інж. АНДРІЙ ГАРАСОВСЬКИЙ

Нар. 25 жовтня 1909 р. в Макуневі, Зах. Україна, суспільний та церковно-громадський діяч, кол. поручник Дивізії „Галичина“.

Тіло покійного спочивало в похоронному заведенні Музики в Чикаго.

ПАРАСТАС був відслужений в суботу 10 вересня 1998 р. о год. 6-ій веч.

ПАНАХИДА була відправлена в неділю о год. 6-ій веч. В понеділок відправи розпочалися о год. 9:30 рано з похоронного заведення, опісля тіло перевезено до собору свв. Володимира і Ольги, де був відслужений чин похорону. Тіло покійного спочило на цвинтарі св. Миколая в Чикаго.

Залишені в глибокому смутку:
дружина — ОРИСЯ (з Павловських)
дочка — МАРТА з чоловіком ФИЛИПОМ ЛЮЕЛЬСДОРФОМ
сестри — МІКА ДАЧИШИН
— ГАЛИНА з чоловіком РОМАНОМ ЗАЯЦЕМ і дітьми ЮРІЄМ і НАДЕЮ
брат — ОСТАП з дружиною ІВАНКОЮ
сестрінка — ХРИСТИНА ДАЧИШИН-ТАРАН з чоловіком ВІКТОРОМ і дітьми МИХАЙЛОМ і НАТАЛКОЮ з чоловіком МИКОЛОЮ ЛІСОВСЬКИМ
стриєчна сестра — СОНЯ ГАРАСОВСЬКА-ПИЗЮР з родиною
стриєчний брат — СТЕПАН ГАРАСОВСЬКИЙ з дружиною ОЛЬГОЮ і родиною
родини — ЛІЛІ І БОГДАНА БІГУСІВ
— ЛІДІЇ ВОЛОСЯНСЬКОЇ
— МИРОСЛАВА і АННИ ЯВОРСЬКИХ
ближча і дальша родина в Україні, Польщі і Канаді.

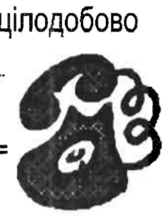
SEIZED CARS from $175.
Porsches, Cadillacs, Chevys, BMWs, Corvettes. Also Jeeps, 4WD's. Your Area.
Toll Free: **1-800-218-9000 Ext. A-1871** for current listings.

Calls to UKRAINE
$0.48 per/min
Any time
Great domestic rates. Great rates to other countries (Russia $0.48, Belarus $0.50, ...)
For information call AOF International:
1-800-449-0445

EuroLink
AUTHORIZED RSLCOM RSL.COM AGENT

Дзвінок в Україну

50ц. за хв. цілодобово
Без змінювання телефонічної компанії далекого зв'язку



48ц. за хв. цілодобово
Із зміною телефонічної компанії далекого зв'язку. Дзвінок між стейтами: 10.8 ц. /хв. — 9.9 ц. /хв. для підприємств

Ті, які вже користуються лінією: звертайтесь на нижчеподане число для переходу на нову програму

1-800-758-1023
P.O. Box 30010 • Cleveland, OH 44130
http://www.eurolinktele.com

МАГАЗИН ЄВРОПЕИСКИХ ДЕЛІКАТЕСІВ
OPEN MON - SAT. 8AM - 8PM SUN 10AM - 3PM
- *fresh european bread from Brooklyn*
- *smoked fish and herring from Baltic*
- *red & black caviar. dairy product*
- *european style kielbasy and cheese*
- *grocery from Europe*
- *homemade european style delicatessen*

76 MAIN ST., SOUTH BOUND BROOK NJ, 08880
Tel.: (908) 805-9664
УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
VATRA
INTERNATIONAL
European Delicatessen, Sea & Air Shipping Service
Офіційний представник фірми MEEST

64-ий ВІДДІЛ СУА в НЮ ЙОРКУ
— запрошує —
членок СУА та громадянство
на доповідь
ХРИСТІ НАВРОЦЬКОЇ
яка розкаже з різних аспектів, про свій побут в Галичині, зокрема у Львові, .
Доповідь відбудеться
в четвер 29 жовтня 1998 р. о год. 6:30 веч.
в будинку НТШ, 64 Четверта Аве., Ню Йорк

УВАГА! ІСТОРИЧНА ПОДІЯ!
Папа Римський Іван Павло II править Українську Службу Божу з нашими Владиками з нагоди 400-ліття Берестейської Унії. Свята Літургія відправлена в Базиліці Св. Петра в Римі. Співає галицький хор 200 осіб. Відео 7797.

ВІДЕО 7789 Nar. Tanci - Virskoho.
ВІДЕО 7796 Hey Lita Orel - Kozacki tanci.
ВІДЕО 7800 Pisni Nashoho Sela - na tanci
Ціна 30.00 дол.
APON RECORD & Video Co.
P. O. Box 3082 Long Island City, NY 11103.
Tel.: (718) 721-5599



UKRAINIAN DESIGNER JEWELLER
Vitaly
(Vitaly H, Inc.)
High artistic education. Big American experience
Many years of co-operation with the best fashion designers
Original creative art work by your individual orders only
Phone: (973) 762-2504 Fax: (973) 762-2504-123
vitalyh@bellatlantic.net

LIVE AND WORK IN THE U.S.A.
GREEN ★ CARD ★ LOTTERY
50,000 Immigrant Visas (Green Cards) are offered in new **U.S. GOVERNMENT LOTTERY.**
DEADLINE: OCTOBER 31, 1998
FREE official lottery information. Send a **post card only** with name, address, country to:
NATIONAL VISA SERVICE
4200 WISCONSIN AVENUE N.W.
WASHINGTON, D.C. • 20016 U.S.A.
FAX (202) 298-5601 • TEL (202) 298-5600
www.nationalvisacenter.com

• ПРАЦЯ •

Українка, 55 років, інтелігентна, відповідальна, англомовна з досвідом і рекомендаціями, шукає добре оплачувану роботу компаньйонки або по догляду за хворою, 5 днів з проживанням або без.
Питати Дану: (201) 332-3805 вечером

ARKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550
Светри, вовняні хустки, вишивані жіночі блюзочки, виш. обруси, подушки, і т. п., кераміка, різьба
в Арці — ДЕШЕВО

• НА ПРОДАЖ •

For sale: 1.75 acres wooded lot with lake privilege in Glen Spey, N.Y. near Verkhovyna.
Call: (302) 378-5353

For sale: 13.60 acres above Soyuzivka, picturesque view, ready to build.
Call: (302) 378-5353

Продається у Львові трьохкімнатне умебльоване помешкання і гараж.
Тел.: (215) 887-0979

ВЕЛИКА ЛІТНЯ ЗНИЖКА
на пересилку долярів та харчові пачки
KARPATY
Export Import Ltd.
СКОРА ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА FAST GUARANTEED DELIVERY
120 Runnymede Road, Toronto
Ontario, Canada M6S 2Y3
Tel. (416) 761-9105
1-800-265-7189
Пам'ятайте - як посилати чи літати, то через КАРПАТИ!

UKRAINE-PAC
(201) 831-1499
PACKAGE and FOOD Parcel Service

Selfreliance UA Federal Credit Union
Самопоміч Українсько-Американська Кредитова Спілка
734 Sandford Avenue., Newark, NJ 07106 • Tel (973) 373-7839 • Fax (973) 373-8812 •
2200 Route 10 West, Parsippany, NJ 07054 • Tel (973) 451-0200 • Fax (973) 451-0400 •
• http://www.selfreliance.org •
BUSINESS HOURS:
Tue & Fri - 12:00 Noon to 7:00 PM • Wed & Thurs - 9:00 AM to 3:30 PM • Sat - 9:00 to 12:00 Noon • Mon. - Closed

"Prime Rate HOME EQUITY LINE OF CREDIT"

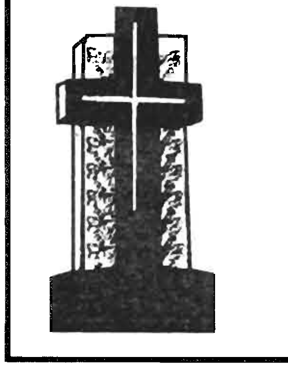


Сплачена частина гіпотечної позички на Вашу хату - це
ВЕЛИКА СКАРБОНКА!
Використовуйте гроші при Ваших потребах!

** Prime Rate (згідно звітам у Wall Street Journal) - рати змінюються двічі на рік - січні та липні*
Contact our Loan Department for further information
EQUAL HOUSING LENDER
Ви і Кредитівка - Яка чудова спілка!

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(201) 375-5555



УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
So. Bound Brook Monument Co.
45 Mountain Avenue, Warren, N.J. 07059
РАЇСА ХЕЙЛИК, власник
(908) 647-7221 • (908) 647-3492
СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ҐРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, СВ. ДУХА в ГАМПТОНБУРҐУ ТА ІНШИХ